

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט אלישי בן יצחק

התובעים: הלל ביטון רוזן

נגד

הנתבעים:

1. רשת מדיה בע"מ
2. סטלה שנקל ויינשטיין

פסק דין

בפני מונחת תביעת לשון הרע היונקת כוחה מחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 [להלן: "חוק איסור לשון הרע"] של שני אנשי תקשורת. התובע הינו איש תקשורת שמסר פרשנותו לאירוע ביטחוני ואשר תוצאתו היתה מותם של שלושה חיילי צה"ל. דברי התובע שנארו עוד בטרם הובאו גופות החיילים לקבורה עשו גלים והתגובות לא איחרו לבוא.

אחת התגובות היתה של הנתבעת אשר 'נקראה' להגיב על דבריו של התובע, בעטייה של התגובה הגיש התובע תביעתו וטען כנגד שתי אמירות שאמרה הנתבעת אמירה ראשונה עניינה בהתייחסות הנתבעת לפרשנות התובע, והאמירה השנייה עניינה בהעלאת אירוע נוסף מהעבר המקצועי של התובע שלא התרחש כלל. ההכרעה בשאלה האם הדברים עולים כדי לשון הרע, האם מצודתן של ההגנות הקבוע בחוק פרוסה עליה, ובכלל מה המצב כאשר התובע ההתבטאותו גרם לתגובה שהולידה את התביעה האם יש לפסוק פיצוי על אלו ועל שאלות נוספות יתמקד עיסוקו בפסק הדין.

זוה תורף הדברים

1. התובע הינו עיתונאי העובד בערוץ 14. בעבודתו הוא משמש ככתב לענייני ביטחון וצבא ב"עכשיו 14" וכמגיש חדשות.

2. הנתבעת 2, וכך מובא בכתב התביעה והנתבעת מודה בכך בכתב ההגנה שהיא מגישה, הינה רואת חשבון ואשת עסקים, חברת מועצת העיר 'אשדוד', ומנכ"לית לשעבר של מפלגת "ימינה".

3. התיק נולד על רקע אירוע ביטחוני טרגי שמתרחש ביום 3.6.2023 בגבול ישראל – מצרים בגזרת 'הר חריף'. העובדות האופפות את האירוע מתייחסות לשוטר מצרי שמצליח לחדור אל תחום שטחה של מדינת ישראל ומצליח לפגוע ולהרוג, בסיכומו של אירוע, 3 לוחמים מגדוד 'ברדלס'.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

4. גדוד ברדלס נמנה עם אחד מהגדודים בחיל הגנת הגבולות, והוא נמנה על אחד מהגדודים המעורבים בו משולבים לוחמים ולוחמות. מסלול ההכשרה שלוחמי הגדוד עוברים הינו מסלול בן 6 חודשים.

5. למחרת האירוע, ביום 4.6.2023 מתבקש התובע להשתתף כאורח בפאנל בתוכנית 'ארבעי' בהנחיית בועז גולן – בערוץ 14. בתוכנית נדרש התובע ליתן פרשנות לאירוע הביטחוני שהתרחש יום קודם וכך הוא הדיאלוג שמתנהל בין התובע לבין מנחה התכנית, וכך הם הדברים הנצרכים לדיונו:

התובע:	עזוב, אתה יודע... גם... בו. גם את זה צריך לשים על השולחן: לוחם ולוחמת, לבד 12 שעות בלילה"
מנחה:	בבוטקה מטר על מטר, אני יודע כמה זמן...
התובע:	שעות... מראש יש פה חוסר מקצועיות, יש פה זלזול בערכי הצבא.

6. דבריו של התובע עוררו סערה ציבורית, ותלונות רבות נשלחו, כעולה מנספח 2 לכתב ההגנה שהגישה הנתבעת 1. נספח 2 הינו מסמך מיום 12.6.2023 שנכתב על ידי מר דוד רגב – נציב פניות הציבור של הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו. מכתב שעותקים ממנו נשלחו בין היתר גם למר יורם כהן, עורך ראשי, ערוץ 14 המקום בו התובע עובד, והמקום בו נאמרו ושודרו הדברים.

7. בשים לב לדברי התובע ולסערה הציבורית שדבריו יצרו התארכה הנתבעת 2 בתכנית "עולם הבוקר" המשודרת בערוץ 13 ביום 5.6.2023, בתוכנית הוקדש מקום לידיעה החדשותית [item] שנשאה את הכותרת "אנשי ערוץ 14: הצבת לוחם ולוחמת יחד – פגיעה בחיילים". הנתבעת 2 בהיותה חלק מהתוכנית הביעה עמדתה ביחס לתובע ואמרה את הדברים הבאים:

"לסבתא שלי היתה אמירה שלפעמים, כשאתה סותם את הפה, לא יודעים שאתה טיפש. כשאתה פותח אותו יודעים בוודאות. אז העניין הוא, עם הכתב הצבאי הזה שזה כבר פעם שלישית שהוא פוגע בכבוד המת. פעם אחת לפני זה היה את הסיפור עם משפחת די שהוא רמז שאת האברים של האמא הולכים לקבל מחבלים. הוא רמז ואמר התכוונתי בתיאוריה. בינתיים רץ בכל חור והמשפחה נפגעת ברמות קטסטרופליות. עכשיו, אני רוצה להגיד לערוץ 14, שבאמת – לשנייה – מנסה לפעמים גם להיות מקצועי והוא עושה את המאמצים. לא כל אדם ששירת בקרבי הוא פרשן צבאי. לא מדובר פה בפרשן צבאי. לא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

מדובר פה בעיתונאי. הוא כבר פעם שלישית עושה טעויות נוראיות של מקצועיות וצריך לפעמים לדעת להיפרד מאנשים שגורמים כזה נזק – בטח לערוץ מסחרי (...). הנהלת הערוץ צריכה לקרוא לכתב, לעשות שימוע ולהבין מה עושים כשכבר פעם שלישית אין לך משהו חכם להגיד, אתה לא פרשן באמת, אז אתה ממציא שטויות”

הדברים הובאו בסעי' 18 לכתב התביעה תוכנם לא הוכחש על ידי הנתבעת 2 בכתב הגנה מלבד התייחסות לדברים שאינם עולים, לטענת הנתבעת 2 לכדי לשון הרע [הכלל כמפורט בסעי' 35-38 לכתב ההגנה]. הדברים נישנו שוב לשאלת בית המשפט כדי למקד את הדיון בשאלת האמירות המבטאות לשון הרע [תמלול הדיון מיום 26.11.2024 עמ' 1 שורות 17-28].

8. לטענת התובע הדברים שנאמרו על ידי הנתבעת 2 מהווים לשון הרע. והם חוסים תחת הוראות סעי' 1(1) לחוק איסור לשון הרע בהיותם משפילים את התובע בעיני הבריות ועושים אותו מטרה לשנאה, לבוז וללעג מצידם. כמו כן הדברים מבזים את התובע ומייחסים לו אחריות לחילול כבודם של חללי צה"ל ואלו חוסים תחת הוראת סעי' 1(2) לחוק איסור לשון הרע; עוד טוען התובע כי הפרסומים פוגעים ועלולים להוסיף ולפגוע במשרתו של התובע, במשלח ידו, בעיסוקו, במקצועו ובמעמדו ותדמיתו בקרב הציבור, כמשמעותו בסעי' 1(3) לחוק איסור לשון הרע. וזאת בשים לב לעובדה שהנתבעת קראה למעסיקו של התובע לפטר את התובע מעבודתו.

9. לטענת התובע שהדברים שאמרה הנתבעת 2 מהווים לשון הרע כמשמעותם בחוק ונעשו מתוך כוונה לפגוע, וזאת בשים לב לסדרת "ציוצים" שהעלתה הנתבעת 2 ברשת החברתית "טוויטר". ובמיוחד הציוץ מיום 7.6.2023, הדברים במלואם מובאים בהרחבה בסעי' 21 לכתב התביעה. הנתבעת בכתב הגנתה אינה מכחישה את תוכן הדברים אולם טוענת שאלו אינם מהווים הוצאת דיבה. לא כאן המקום לשוב על כל הטקסט במלואו, יחד עם זאת פטור בלא כלום אי אפשר, וכן נביא שורות אחדות שיש בהן כדי ללמד על הכלל, וכך כותבת, בין היתר הנתבעת 2:

”אני מביעה ביקורת ודעה על כל ערוץ, נושא או כתב, תוך כדי שאני יושבת בכל הערוצים וללא תלות בכך...אם לדעתי עיתונאי טעה, אביע גם אביע את דעתי! ביקורת היא כלי חשוב ואוי ואבוי אם יגיע הרגע שאפחד להביע עמדה או דעה כי היא לא מתאימה למשהו. אני אשת ימין שערכי צה"ל הם עליונים עבורי, וחללי צה"ל הם קודם הקודשים! כשאני מרגישה שיש פגיעה בכבודם, אדרוש גם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

אדרוש את צדקתם...ספציפית למקרה הזה אני רוצה להאמין ש
@BittonRosen_רצה לומר משהו אחד ויצא משהו אחר לחלוטין
פוגע ועקום מאוד, זה לא אסון להתנצל"

10. הבהרות אלו שטרחה הנתבעת 2 להעלות לרשת החברתית יש בה לדעת התובע כדי ללמד על כוונת הנתבעת 2 לפגוע בתובע.

11. בנסיבות אלו העמיד התובע את תביעתו על פיצוי כספי ללא הוכחת נזק לפי סעי' 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע המקנה לנפגע כפל הסכום הקבוע בסעי' 7א(ב) לחוק איסור לשון הרע, קרי פיצוי בסך של 100,000 ₪ כאשר סכום זה, מעודכן לעליית המדד החדש אל מול מדד הבסיס הכל כפי שמורה לנו סעי' 7א(ה) לחוק איסור לשון הרע.

12. הנתבעת 2 מצידה, אינה מתכחשת לתוכן הדברים, אולם היא מבקשת להיבנות על ההגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע.

13. וברחל ביתך הקטנה, טוענת הנתבעת 2 כי לצידה ניצבת הגנת תום הלב הקבוע בסעי' 15 לחוק איסור לשון הרע. כאשר הנתבעת מפנה להגנה הקבוע בסעי' 15(2) לחוק איסור לשון הרע - , סעי' 15(4) לחוק איסור לשון הרע – הבעת דעה; סעי' 15(6) לחוק איסור לשון הרע – ביקורת הוגנת.

14. עוד מוסיפה הנתבעת 2 וטוענת כי מקום שביית המשפט יפסוק שהגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע אינן חלות, ועוד בטרם ישית בית המשפט פיצוי יביא בחשבון את ההקלות הקבועות בסעי' 19 לחוק איסור לשון הרע.

15. בשולי טענותיה של הנתבעת 2, והדברים הובאו בסיכומי הנתבעת 2, שדין התביעה להידחות נגד הנתבעת 2 ולו מהטעם שהתובע ביקש ואף קיבל פסק דין כנגד הנתבעת 1 ולפיו התביעה כנגד הנתבעת 1 נדחתה ללא צו להוצאות. בפשטות דינה של טענה זו להידחות על הסף אין כל קשר בין הנתבעת 1 לנתבעת 2 מלבד העובדה שהנתבעת 2 התארכה באולפניה של הנתבעת 1 והדברים נאמרו במסגרת תוכנית שהתקיימה ברצועת השידור של הנתבעת 1, אולם הדברים נאמרו על ידי הנתבעת 2, וזכותו של תובע לכלכל צעדיו לתבוע את הנתבעת 2 כמי שאמרה את הדברים ולפטור את המפרסם – הנתבעת 1.

הדיון הנורמטיבי

16. סעי' 1 לחוק איסור לשון הרע מגדיר לנו לשון הרע מהו, וההגדרה רחבה היא עד למאוד, היא כוללת ארבע חלופות. שלוש חלופות ייעודיות, המוכוונות למצבים מוגדרים ואשר 'עלולים' לגרום לאחת מהחלופות הבאות: חלופה ראשונה – ביזוי אדם בשל מעשה,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

התנהגות או תכונה המיוחסות לנפגע – סעי' 1(2) לחוק איסור לשון הרע. חלופה שנייה – דברים שבכוחם לפגוע במשרה, משלח יד, או מקצוע של הנפגע – סעי' 1(3) לחוק איסור לשון הרע. חלופה שלישית – דברים שיש בהם כדי לבזות אדם על רקע, גזע, מוצא, דת, מקום מגורים, גיל, מין, נטייה מינית או מוגבלות – סעי' 1(4) לחוק איסור לשון הרע. לצד שלושת חלופות מוגדרות אלו, מונה החוק חלופת סל נוספת וקובע חלופה רביעית נוספת – וזו מכוונת לדברים שבכוחם להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדן של הבריות – סעי' 1(1) לחוק איסור לשון הרע למעשה, כמעט כל דיבור שלילי או אפילו חיובי, אמיתי או שקרי, שיכוון נגד אדם מסוים יכול ויכנס תחת הגדרת לשון הרע.

17. בטרם נמשיך נזכיר כי "דיני לשון הרע משקפים איזון עדין בין זכויות ואינטרסים כבדי משקל, המושכים לכיוונים מנוגדים: הזכות לשם טוב מזה, והזכות לחופש ביטוי מזה" [השופט פוגלמן ע"א 6903/12 **Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזור**, (נבו) (22.7.2015), פסקה 9]. ויפים דבריו של השופט גורניס באשר לתכליתו של חוק איסור לשון הרע כפי ששנה לנו וכך הוא לשונו: תכליתו של חוק איסור לשון הרע היא לספק מענה להתנגשות הזכויות שנוצרת מקום שנעשה פרסום הכרוך בלשון הרע. החוק מבקש להבטיח את כבוד האדם ואת זכותו לשם טוב של הנפגע מן הפרסום. בה בעת, מבקש הוא להבטיח גם את הזכויות והאינטרסים הטמונים בפרסומים שונים, וזאת בדגש על חופש הביטוי וחופש העיתונות. דומה שאין צורך להכביר מילים על חשיבותם של הזכויות והאינטרסים הניצבים משני צידי המתנס, הן מבחינת הפרט הן מבחינת הציבור והמשטר הדמוקרטי. הדברים נדונו בהרחבה לא אחת בפסיקה, לרבות בפסק הדין נושא הדיון הנוסף, ואיני רואה להוסיף על מה שנאמר שם. נאמן לתפישה לפיה אין זכויות מוחלטות, אף החוק לא העדיף באופן נחרץ את אחת הזכויות על פני רעותה, והוא קבע נקודות איזון שונות ביניהן" [השופט אשר גורניס דנ"א 2121/12 **פלוני נ' ד"ר אילנה דיין**, פסקה 19].

18. דרך הילוכנו בחוק איסור לשון הרע צריך להיות, על דרך הכלל בהתאם לתרשים זרימה מובנה. ויפים בהקשר זה דבריו של השופט יצחק עמית, כתוארו אז ששרטט את הדברים באופן הבא: "תרשים הזרימה בתביעות לשון הרע הוא כלהלן: בשלב הראשון נבחנת השאלה אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע החלופות בהגדרה שבסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום כמשמעותו בסעיף 2 לחוק. רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב הבא ובוחנים אם הביטוי נהנה מאחת החסינויות המוחלטות (פרסומים מותרים) הקבועות בסעיף 13 לחוק. אם נכנס הפרסום לד' אמות אחת החסינויות – דין התביעה להידחות. אם לא כן, אנו עוברים לשלב הבא ובוחנים האם הפרסום מוגן על פי אמת המידה הקבועה בסעיף 14 לחוק על שתי רגליה – אמת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

בפרסום ועניין ציבורי. אם הפרסום אינו נהנה מהגנה זו, יש להמשיך ולבחון אם הפרסום מוגן בתום ליבו של המפרסם, בגדר אחת מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק במשולב עם חזקות תום הלב בסעיף 16. היה ונתברר כי הפרסום אינו נהנה מהגנת סעיף 14 או מהגנת סעיף 15, או-אז עוברים לשלב הרביעי של הסעדים". [ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין-אורבך, פ"ד סה(3) 369 עמ' 504 (2012) וראו גם דבריו של השופט גורניס דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך, פ"ד סז(1) 667 עמ' 704-703].

19. במקום אחר ביקשתי להתחקות אחר שורשיה הקדומים של לשון הרע, וכך כתבתי: "אושיותיו של האיסור בדבר הוצאת לשון הרע אינו נחלת העידן המודרני, ואדניו נטועים במורשת המשפט העברי, כך למשל מוצאים אנו הדברים בציווי המקראי "לא תלך רכיל בְּעַמֶּיךָ" [ויקרא יט; טז]. כאשר מבקש דוד המלך לשרטט את דמותו של האדם האידיאלי הוא מונה בין רשימת תכונותיו את המאפיין של אדם שאינו מדבר לשון הרע וכך הוא מנסח לנו זאת באופן הבא: "לא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרֵעֵהוּ רָעָה" [תהילים טו; ג] והרמב"ם קבע בספרו 'משנה תורה': המרגל בחבירו עובר בלא תעשה שנאמר לא תלך רכיל בעמך, ואף על פי שאין לוקין על דבר זה עון גדול הוא וגורם להרוג נפשות רבות מישראל, לכך נסמך לו ולא תעמוד על דם רעך... אי זהו רכיל זה שטוען דברים והולך מזה ואומר כך אמר פלוני כך וכך שמעתי על פלוני אף על פי שהוא אמת הרי זה מחריב את העולם, יש עוון גדול מזה עד מאד והוא בכלל לאו זה והוא לשון הרע, והוא המספר בגנות חבירו אף על פי שאומר אמת, אבל האומר שקר נקרא מוציא שם רע על חבירו, אבל בעל לשון הרע זה שיושב ואומר כך וכך עשה פלוני וכך וכך היו אבותיו וכך וכך שמעתי עליו ואמר דברים של גנאי [רמב"ם משנה תורה, הלכות דעות פרק ז הלכה א – ב]. עוד הוספתי וצינתי כי "ביטויים הרבה ניתן למצוא במסורת המשפט העברי מהם ניתן ללמוד עד כמה קשה הוא נזקו של האומר לשון הרע והמבייש את חבירו, כך למשל מלמדים חז"ל "אין הגשמים נעצרים אלא בשביל מספרי לשון הרע" [בבלי תענית ז, ע"ב]; "נח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חבירות ברבים" [בבלי סוטה י, ע"ב], וש"י עגנון לימד וכתב לנו "אלף מיתות ולא בושה אחת" [סיפור פשוט, עמ' 30]. כאשר נדרש ניטשה לעמוד על הרע ומהו רע, הוא מניח "מה רע בעיניך? זה המבקש תמיד לבייש" [פרידריך ניטשה, המדע העליז [תרגום: ישראל אלדד, 1985], פסקה 273] [תאד"מ (שלום ת"א) 68854-03-24 לילך נתן נ' אריאל זכריה (נבו, 6.10.2024) פסקאות 19-20 לדיון בשאלת ההבדלים שבין דיני לשון הרע במשפט העברי ובמשפט הישראלי, ראו: רון ש' קלינמן, טוב שם טוב מחופש הביטוי – דיני לשון הרע בישראל בהשראת המשפט העברי בפסיקת השופט אליקים רובינשטיין, ספר אליקים רובינשטיין (אהרון ברק, מרים מרקוביץ-ביטון, אילה פורקצ'יה, רינת סופר – עורכים, 2021) עמ' 539-548].

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

20. משעמדנו בקצרה על עקרונות היסוד העומדים מאחורי איסור לשון הרע. נזכיר מושכלות יסוד ונעמוד בקצירת האומר זעיר פה זעיר שם על שתי הזכויות שהאיסור בדבר לשון הרע מבקש לאזן ביניהן. מחד חופש הביטוי ומאידך הגנה על שמו הטוב של האדם.

על חופש הביטוי

21. שורשו של הסכסוך אינו מצטמצם אך לתחומו של חוק איסור לשון הרע, אלא מצודתו פרוסה על אחד המושגים המרכזיים בחברה דמוקרטית בכלל ובחברה הישראלית בפרט והדברים מכוונים לחופש הביטוי. "חופש הביטוי הוא זכות מסוג חירות. זהו החופש של האדם להשמיע את קולו ולשמוע את דעת זולתו, בלא שתהא מוטלת עליו החובה לעשות כן. לשם הגשמתה של חירות זו מעניק הדין לבעליה זכויות נוספות הנגזרות מהחירות. מבין אלה ניתן להזכיר את הזכות לקבל מידע ואת הזכות להגיב על מידע... חופש הביטוי אינו זכות אחת, בעלת אופי מונוליטי. זהו אגד של זכויות במרכזו של אגד זה עומדת החירות להשמיע ולשמוע" [אהרן ברק, 'חופש הביטוי ומגבלותיו', הפרקליט מ, עמ' 5-6]. חופש זה בחברה דמוקרטית מסור לכלל הפרטים החברים בה.

22. עוגניו של חופש הביטוי נעוצים בשחר ימיה הראשונים של המדינה. היה זה השופט אגרנט בפרשת קול העם שעמד על כך שיש מקום "להדגיש את חשיבותה המכרעת של זכות עילאית זו, אשר... מהווה את התנאי המוקדם למימושן של כמעט כל החירויות האחרות" [בג"ץ 73/53 חברת קול העם בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז, 871, עמ' 878]; ניצניה של תפיסה זו לא אחרו לבוא וזו החלה להכות גלים, כתרים רבים נקשרו לחופש הביטוי ומעמדה נסק בפסיקה "חירות הביטוי היא אם כל החירויות" [השופט ריבלין, רע"א 10520/03 בן גביר נ' זנקנר, (נבו 12.11.2006), פסקה 10]; "מקום של כבוד בהיכל זכויות היסוד של האדם" [כב' השופט ברק בג"ץ 153/83 לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, פ"ד לח(2), 393, עמ' 398], לחופש זה "מעמד על משפטי" [כב' השופט שמגר ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2), 281, עמ' 295]; "ציפור נפשה" של הדמוקרטיה [כב' הנשיא אגרנט ע"פ 255/68 מדינת ישראל נ' בן משה, פ"ד מב(2), 427, עמ' 435]; חופש הביטוי הוא חלק בלתי נפרד מהאתוס המשפטי שלנו" [השופט ברק, ע"א 105/92 ראם מהנדסים קבלנים בע"מ נ' עיריית נצרת עלית, פ"ד מז(5), 189 עמ' 201]; עוד נקבע כי "בלא דמוקרטיה אין חופש ביטוי ובלי חופש ביטוי אין דמוקרטיה" [כב' השופט ברק בג"ץ 14/86 לאור נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד מא(1), 421, עמ' 433]; חופש הביטוי הוא "זכות מסד ותנאי מוקדם להבטחת הקיום והשמירה הנאמנה על זכויות אחרות" [כב' השופט נאור, בג"ץ 10203/03 "המפקד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סב(4) 715, עמ' 760], חופש הביטוי הוא "סם החיים של הדמוקרטיה" [כב' השופטת פרוקצ'יה בג"ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סב(4) 715, עמ' 853]; "מעמדו האיתן של חופש הביטוי מימים ימימה" [כב' השופט הנדל רע"פ 2533/10 מדינת ישראל נ' בן חורין, פורסם באתר נבו, פס"ד מיום 26.12.2011, פסקה 5] מעמדו של חופש הביטוי מצוי "בנדבך העליון של זכויות היסוד" [כבוד המשנה לנשיאה השופט ריבלין, ע"א 751/10 פלוני נ' דיין אורבך, פורסם באתר נבו, פס"ד מיום 8.12.2012, פסקה 66] מן "הזכויות הנעלות" [כב' השופטת ארבל, ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, פורסם באתר נבו, פס"ד מיום 4.8.2008, פסקה 13] "זכות עילאית" [כב' השופט רובינשטיין, דנ"פ 7383/08 אונגרפלד נ' מדינת ישראל, פורסם באתר נבו, פס"ד מיום 11.7.2011, פסקה ג] היטיב לסכם את הדברים כבוד השופט עמית: "הפסיקה חזרה וקבעה כי חופש הביטוי מהווה חלק בלתי נפרד מהזכות לכבוד, באשר חירות הביטוי חיונית להגשמתו העצמית של האדם ומיצוי אישיותו. אווזים אנו במסורת משפטית רבת שנים, הרואה בחופש הביטוי חירות חוקתית הנגזרת מערכיה היסודיים של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. בין חירות הביטוי לבין הדמוקרטיה יש יחסי גומלין – הדמוקרטיה היא תנאי הכרחי לחופש הביטוי וחופש הביטוי מעניק תוכן לדמוקרטיה" [ע"א 751/10 פלוני נ' דיין אורבך, (נבו 8.12.2012) פסקה 4 לפסק דינו של כב' השופט עמית].

23. תיאוריות רבות ניתנו במענה לשאלת חשיבותו הרבה של חופש הביטוי והיותו זכות יסוד. עמד על כך בהרחבה השופט ריבלין ומנה את התיאוריות השונות. הראשונה מבקשת לאפשר לו לאדם ליתן ביטוי לאישיותו.

חירות הביטוי מאפשרת לכל אדם לתת ביטוי לתחושותיו ולתכונותיו האישיות, להביע את אשר על ליבו, וכך לפתח ולטפח את אישיותו...במובן זה חירות הביטוי היא חלק מן האוטונומיה של האדם, חלק מזכותו להגדרה עצמית וחלק מיכולתו לתת ביטוי לסגולותיו זוהי הזכות להגשמה עצמית...במובנים אלה יש לביטוי חשיבות כשלעצמו – ערך פנימי, זוהי תיאוריה החשובה ביותר המונחת ביסוד חופש הביטוי...תיאוריות אחרות רואות בחירות הביטוי אמצעי להשגת תכליות חשובות. הן תופסות את חירות הביטוי כאבן יסוד להגשמת ערכים חברתיים ודמוקרטיים רמי מעלה. חופש הביטוי חיוני לקיום המשטר הדמוקרטי; חופש הביטוי וחירות המידע הם תנאים לבחירות מושכלות בדמוקרטיה. באמצעות הביטוי יכול הציבור להשפיע על בחירתה של הממשלה במדיניות מסוימת...ביקורת מאפשרת פיקוח על רשויות השלטון...חופש הביטוי מאפשר גם את ההצגה הפומבית של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

דעות שונות, אשר התחרות ביניהן מהווה את חומר הבעירה המשמש להתפתחות דעות ורעיונות מתקדמים... חופש הביטוי משקף אפוא את החירות לדעת, לקלוט מידע ולקבל מגוון מסרים של מחשבה ושל דעה... זרימה חופשית של מידע היא תנאי הכרחי לקיום של משטר דמוקרטי... חופש הביטוי מאפשר את קיומה של החברה הדמוקרטית המודרנית גם משום שהוא משמש להוצאת קיטור שהיה מופנה אחרת לכיוון של מעשים אלימים... יש הרואים בחרות לבטא גם רעיונות שאינם פופולאריים תנאי לטיפוח הסובלנות כלפי אחרים וכלפי השקפות הרחוקות מהשקפותינו" [השופט ריבלין ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין, (נבו, 8.12.2012) פסקה 62].

24. תחת המטרייה של חופש הביטוי חוסות גם דעות פוגעניות, אמירות שיש בהם כדי לפגוע ברגשות, במעמד, ובביטחון של האחר. יחד עם זאת נפסק כי כאשר הפגיעה ברגשות חוצה את סף הסבולת הרי שחריגה זו תהווה הצדקה ראויה להגבלתו של חופש הביטוי. או בלשונו של השופט ברק "במשטר דמוקרטי יש להכיר בכך כי קימת 'רמת סבולת' של פגיעה ברגשות, אשר בהם מחויבים בניה של החברה הדמוקרטית, והמתבקשת מעקרונות הסובלנות עצמם. רק באם הפגיעה ברגשות עוברת על 'רמת סבולת' זו, ניתן להצדיק, במשטר דמוקרטי, הגבלה על חופש הביטוי וחופש היצירה... נדרשת אפוא פגיעה ברגשות המזעזעת את אמות הסיפים של הסובלנות ההדדית" [השופט ברק, בג"צ 6126/94 סנש נ' רשות השידור, פ"ד נג(3) 817, עמ' 836, ועמ' 839]. ואם נבקש לפרוט דברים אלו לפרטים הרי שניתן יהיה לדבר על פגיעה מקום שזו "נוגעת לתשתית הערכית העמוקה ביותר של הוויית הפרט והחברה, וכאשר יש בה כדי לערער על מושכלות יסוד בדרך העלולה לפגוע בחוסן חברתי והלאומי, ומקום שלא ניתן, או קיים קושי להגיב לה בתגובת נגד" [השופטת פרוקצ'יה, בג"צ 316/03 בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נח(1) 249, עמ' 278].

25. מבין נקודות האיזון של חופש הביטוי והגבלתו אנו מוצאים באיסורים שמעוגנים בחוק הפלילי הסתה לגזענות [סעיף 144ב לחוק העונשין, התשל"ז-1977] או המרדה [סעיף 134 לחוק העונשין]; וכן איומים [סעיף 192 לחוק העונשין]; ולרבות פרסומי תועבה [סעי' 214 לחוק העונשין] [בהקשרים אלו ראו: א. דרפמן, 'האיסורים הפליליים המוטלים על חופש הביטוי בראי המודל הכלכלי שי אי הוודאות' **משפט וממשל** ח, 213 (2005); מ. קמינצ'ר, ל. לבנון-מורג, 'הגבלת חופש הביטוי בשל חשש לאלימות – על ערכים מוגנים ומבחני ההסתברות בעבירות הסתה להמרדה והסתה לאלימות בעקבות פרשת כהנא' **משפט וממשל** ז, 305 (2004)].

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

26. עוד שנינו כי חופש הביטוי משתרע על דעות מקובלות ועל דעות חריגות, על דעות שאוהבים לשמוע ועל דעות מרגיזות ובוטות. חופש הביטוי אינו רק החופש לבטא דברים בשקט ובנועם חופש הביטוי הוא גם החופש לבטא דברי זעקה, הצורמים את האוזן. ובהקשר זה יפים דבריו של השופט מנחם אלון ששנה לנו: "נביאי ישראל ונבואותיהם שימשו ומשמשים כאב-טיפוס לביקורת זועמת וחסרת פשרות, המופנית כלפי השלטון, המשתמש לרעה בכוחו ובעוצמתו, וכלפי הציבור או היחיד, המשחיתים את דרכם. מתריעים הם על חמס דלים ועושק אלמנות, על קיפוח זכויות היחיד והציבור ועל סטייה מרוחן ומתוכנן של תורה והלכה. מלחמתם ועמידתם בשער של נביאי ישראל, גם כאשר נתקלו בתגובות קשות וזועמות, שימשו מקור השראה בלתי נדלה למאבק על חופש הבעת דעות ולמשטרים הדמוקרטיים הנאורים שבימינו. והדברים ידועים ואינם צריכים ראיה, וכל בר-בי-רב בתורת המדינה ובמשנת הדמוקרטיה מצוי אצלם" [ע"ב 2/84 משה ניימן נ' ועדת הבחירות המרכזית לכנסת האחת עשרה, פ"ד לט(2) 252, עמ' 295; על חופש הביטוי במשפט העברי ראו: אביעד הכהן, 'על חירות הביטוי, סובלנות ופלורליזם במשפט העברי', תקשורת ויהדות – אסופת מאמרים (צוריאל ראשי ומוטי זפט, עורכים) 9]. פנים רבות ומגוונות יש לה לחופש הביטוי. לעיתים קולה רך ומלטף ולעיתים היא מבעטת, לעיתים היא נשמעת בקול ענות חלושה, ולעיתים קולה רם, לעיתים הדברים ערבים לאוזניים ולעיתים הדברים צורמים. את הכל יכולה לשאת צורת הביטוי, ולכל צורת ביטוי מקום ושעה יפה שראוי לה להישמע.

27. חובתו של האדם המבקש לעשות שימוש בחופש הביטוי המוענק לו הוא לכוון את העוצמה שהדברים נאמרים, לוודא שהדרך שדרך הביטוי היא מכבדת, לעמוד על השפה ובחירת המילים, להקפיד על שפה נקיה, סגנון, צורה ועוד, בעולמו של המשפט העברי תילי תילים של הלכות מונחות לאדם המבקש להתרחק מלשון הרע. כך או כך המבקש לנצל את חופש הביטוי העומד לרשותו צריך לזכור שאל מול חופש הביטוי ניצבת זכותו של האדם לשם טוב.

על זכותו של האדם לשם טוב

28. "זכותו של כל אדם היא ששמו הטוב לא יפגע, והחוק, בהגינו על זכות זו, מניח לכאורה, שכל אדם הוא בעל שם טוב" [ע"א 90/49 מרדכי בנטוב נ' יעקב קוטיק, פ"ד ה, 593; עמ' 596] על משמעותו של השם הטוב אנו מוצאים בספרם של המלמדים גנאים, קרמינצר, ושנור שכתבו: "השם הטוב משמעו ההערכה של הפרט כבן אדם, כסובייקט חברתי בעל תכונות אנושיות וחברתיות. השם הטוב מורכב משני היבטים: השם הטוב במובנו מוחשי-הממשי (השם הטוב החיצוני) ורגש הכבוד (הכבוד הפנימי). השם הטוב במובנו המוחשי-הממשי הוא הערכת הפרט בעיני האחרים, ואילו רגש הכבוד משמעו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

ההערכה הסובייקטיבית שהפרט רוחש לעצמו. השם הטוב כערך חברתי נפגע כאשר הפרט מושפל בעיני אחרים ונעשה מטרה לשנאה, לבוז או ללעג, ואין נפקא מינה אם הדיבור הפוגע הוא אמת או שקר. לצורך הפגיעה בשם הטוב די בכך שנפגעה ההערכה שהבריות רחשו לפרט"י [חאלד גנאים, מרדכי קרמינצר, בועז שנור, **דיני לשון הרע – הדין המצוי והדין הרצוי**, מהדורה שנייה מורחבת, עמ' 32 (2019)]

29. על חשיבותו של חופש הביטוי אנו מוצאים בפסיקתו של השופט אהרן ברק באומרו: "כבוד האדם ושמו הטוב חשובים לעתים לאדם כחיים עצמם, הם יקרים לו לרוב יותר מכל נכס אחר. בתודעתנו החברתית תופס שמו הטוב של אדם מקום מרכזי. מקורותינו מציינים, כי "לשון הרע הורגת", וכי כל המלבן את פני חברו ברבים "כאילו שופך דמים", ואפילו סלח האדם עליו הוצא לשון הרע, הריהו "בוער מבפנים". אין להתפלא איפוא, כי תפיסתנו הינה, כי "טוב שם משמן טוב"...נאמר במקורותינו, כי "לא נחתם גזר-דין על אבותינו במדבר אלא על לשון הרע בלבד"...גם בתרבות המודרנית הכללית, אשר אנו חלק ממנה, תופס שמו הטוב של אדם מקום מרכזי" [ע"א 214/89 **אריה אבנרי נ' אברהם שפירא**, פ"ד מג(3) 840 עמ' 859-860]. יתר על כן, הגם שזכות האדם לשם טוב אינה מעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הכיר בית המשפט העליון בזכות זו כזכות הנגזרת מהזכות לכבוד המעוגנת בסעי' 2 ו-4 לחוק יסוד: וכבוד האדם וחירותו, כך למשל קובע השופט גולדברג "חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו אינו מעניק הגנה מפורשת לזכות לשם טוב, אולם נראה כי ההגנה על הזכות לכבוד...כוללת גם הגנה על הזכות לשם טוב" [ע"א 3614/97 **אבי יצחק, עו"ד נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ** פ"ד נג(1) 26, עמ' 50] ובמקום אחר אנו מוצאים "קיים יחס הדוק בין כבודו של אדם לבין שמו הטוב" [בג"צ 188/96; רע"פ 8226/96 **צירינסקי נ' סגן נשיא בית המשפט השלום בחדרה השופט ע' שרון ואח'**, פ"ד נב(3) 721; עמ' 744], בנסיבות אלו מתבקשת המסקנה כי מסד נכון של "שיטת המשפט רגישה לא רק לחופש הביטוי אלא גם לשמו הטוב של האדם. השניים יונקים בסופו של דבר מאותו מקור עצמו – כבוד האדם" [בג"צ 6126/94 **סנש נ' רשות השידור** פ"ד נג(3) 817 עמ' 834].

30. "שמו הטוב של אדם טבוע אינהרנטית במושג כבוד האדם, זו המשמעות הטבעית והראשונית של כבוד האדם. הכבוד והשם הטוב הם כתאומים בני צביה, הכבוד של אדם הוא שמו הטוב והשם הטוב הוא הכבוד, כמעט מילים נרדפות בדיבור אחד. אדם מן היישוב יזהה פגיעה בשמו הטוב של אדם כפגיעה בכבודו האישי של אדם, שהרי שמו של אדם הוא בנו-בכורו של מושג הכבוד" [ע"א 751/10 **פלוני נ' אילנה דיין-אורבך**, פ"ד סה(3) 369, עמ' 501] ובמקום אחר עומדת השופטת אילה פרוקציה על הקשר שבין כבוד האדם לזכות לשם טוב וכך היא כותבת:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הזכות לשם טוב היא מיסודות הקיום האנושי של האדם כיצור חברתי. הצורך בהגנה על כבודו האנושי של האדם בהתייחסותו לסביבתו היא תנאי הכרחי לחיים בצוותא, להגשמתו העצמית המלאה של הפרט, וליכולתו למצות את חייו החברתיים והרוחניים. הזכות לשם טוב כחלק מהכבוד האנושי טבועה עמוק ביסודות ההווייה האנושית של האדם, ומקרינה על מערך היחסים בינו לבין הסביבה העוטפת אותו. היא תנאי הכרחי להגשמת האוטונומיה האישית ולמיצוי יכולותיו של האדם ותרומתו לחברה. היא מהותית לגיבושו של כבוד עצמי שאדם חש כלפי עצמו, ולכבוד שהסביבה רוחשת כלפיו. היא מקור כח עשייה לאדם, ותנאי למיצוי יכולתו, כישרונותיו והישגיו לטובת החברה. סביבה אנושית הנשלטת על ידי תרבות של השמצות, גינויים ומתקפות מילוליות הדדיות שלוחות רסן סופה שתביא הרס חברתי פנימי, ובלימה של התפתחות תרבותית וערכית. מירקם חברתי הרמוני בין בני אדם, הוא תנאי חיוני למימושם של תהליכי בנין, קידמה, ומיצוי הכוחות והיכולות הטמונים בפרטים לתועלת הכלל. הזכות לשם טוב של הפרט היא נדבך מרכזי בסדר חברתי הרמוני. היא ניצבת ביסוד משטר הבנוי על חירות וכבוד האדם. היא מצויה במעמד רם במידרג זכויות האדם. [השופטת אילה פרוקציה רע"א 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר, (נבו, 12.11.2006) פסקה 12]

31. בשים לב למתן שבין הזכות לשם טוב לבין חופש הביטוי שנה לנו השופט לנדוי באומרו: "עומדת כאן חירות האזרח מול זכות האזרח, דהיינו חירותו להשמיע את אשר עם לבו ולשמוע מה שיש לאחרים להשמיע, כנגד זכותו שלא להיפגע בכבודו ובשמו הטוב, ואם בכלל יש מקום לדירוג בין השניים, הייתי מעמיד את הזכות מעל לחירות" [ד"נ 9/77 חברת חשמל לישראל בע"מ נ' הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ פ"ד לב(3) 447, עמ' 343].

32. סע' 19 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, כפי שנחתמה על ידי מדינת ישראל עוד בשנת 1966 ואושררה על ידי מדינת ישראל ביום 18.8.1991 [להלן: "האמנה"] קובעת:

1. לכל אדם תהיה הזכות להחזיק בדעותיו ללא הפרעה.
2. לכל אדם תהיה הזכות לחופש הביטוי; זכות זו תכלול את החופש לבקש, לקבל ולקנות ידיעות ואידאות מכל סוג, ללא התחשבות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

בגבולות, אם בעל פה, אם בכתב, או בדפוס, אם בצורת אמנות, או בכל אמצעים אחרים שיבחר בהם.

3. שימוש שנקבעו בס"ק דלעיל נושא עמו חובות מיוחדות ואחריות מיוחדת. לפיכך יכול שיהא כפוף להגבלות מסוימות, החייבות מכל מקום להיקבע בחוק והנדרשות

(1) לשם שמירת זכויותיו או שמו הטוב של הזולת;

(2) לשם שמירתם של הבטחון הלאומי, של הסדר הציבורי (תקנת הציבור), של בריאות הציבור או של מוסר הציבורי **[כתבי אמנה 1040, כרך 31 – אמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, עמ' 269]**

33. עיון בסעי' 19 לאמנה מלמד שלצד ההכרה בחופש הביטוי, הוא אינו מוחלט ומגבלותיו צריכות לבוא לידי ביטוי בחוק, כאשר מטרתו ותכליתו של החוק שמבקש להגביל ולצמצם את חופש הביטוי צריך שתכליתו תבטא ותשיג את השמירה, בין היתר, על שמו הטוב של הזולת.

34. חוק איסור לשון הרע מבקש לעסוק באיזון הראוי שבין חופש הביטוי לבין ההגנה על שמו הטוב של האדם. כך קובע בית המשפט העליון באומרו: "חוק איסור לשון הרע יצר איזון סטטוטורי בין הזכות לשם טוב לחופש הביטוי, הוא קובע את דרך שיקלולם של הערכים הנוגדים בהתחשב בזכות היסוד של הפרט לכבוד ולשם טוב, ובהינתן משקלו הרב של חופש הביטוי כערך מהותי ולהגנה על האוטונומיה של הפרט, והבטחת חיים דמוקרטיים בחברה. החוק קבע במסגרתו היכן תמוקם נקודת האיזון בין הזכויות המתמודדות זו עם זו" [רע"א 10520/03 **איתמר בן גביר נ' אמנון דנקנר**, (נבו, 12.11.2006)]. עוד יש להוסיף כי "המחוקק לא הכיר בזכות מוחלטת לשם טוב, תהיינה נסיבות הפרסום אשר תהיינה. בדומה, הוא לא הכיר בזכות מוחלטת לחופש הביטוי, תהיינה הנסיבות אשר תהיינה. המחוקק איזן בין החופשים, תוך שקבע זכויות יחסיות, בהן מוותרת הזכות האחת לרעותה, תוך יצירת איזון עדין בין ערכי היסוד המתנגשים" [ע"א 214/89 **אבנרי נ' שפירא**, פ"ד מג(3) 840, עמ' 861; ראו עוד: אורי שנהר, **דיני לשון הרע – מהדורה שנייה**, עמ' 45 (2024)].

35. המבחן לקיומו של לשון הרע אינו נטוע בעולם הסובייקט או באובייקט, קרי לא הסובייקטיבי ינחה אותנו בבואנו להכריע בשאלה האם הדברים עולים כדי לשון הרע אלא האובייקטיבי. במילים אחרות הפסיקה הפקיעה את הפרשנות הסובייקטיבית והעניקה למבחן האובייקטיבי את הבכורה, וכך היא הלכת בית המשפט העליון "המבחן שבאמצעותו יקבע אם אכן דברים מסוימים שפרסם פלוני עלולים להוות לשון הרע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

כלפי אדם פלמוני, אינו מבחן סובייקטיבי. המבחן הוא אובייקטיבי במהותו, לאמור: לא קובע, מה חושב הנתבע המרגיש עצמו נפגע, אלא הקובע הוא, כיצד עלולה החברה לקבל את הדבר שבאותו פרסום [\[ע"א 466/83 אג'מיאן שאהה נ' הארכיהגמון יגישה דרדיאה, פ"ד לט\(4\), 734\]](#).

36. המבחן שנקבע בפסיקה להיותו של פרסום בגדר "לשון הרע" הוא מבחן אובייקטיבי, הביטוי יפורש בהתאם למובן הטבעי והרגיל של המלים בהקשרן הספציפי, לפי הבנתו של האדם הסביר (ראו למשל: [\[ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח' נ' חברת החשמל שראל בע"מ, פ"ד לא\(2\) 281, עמ' 300 \(1977\)\]](#); [\[ע"א 740/86 תומרקין נ' העצני, פ"ד מג\(2\) 333, עמ' 337 \(1989\)\]](#); [\[ע"א 1104/00 אפל נ' חסון ואח', פ"ד נו\(2\) 607, עמ' 617 \(2002\)\]](#)). עוד נקבע כי "ההלכה היא כי אין צורך בהבאת ראיות בדבר המשמעות שקורא מסויים או סוג של קוראים זה או אחר ייחס לפרסום הנדון, אלא בית המשפט יקבע ממצא בשאלה האם אכן מהווים הדברים לשון הרע אם לאו". [\[ע"א 334/89 רבקה מיכאלי נ' הלה אלמוג, פ"ד מו\(5\) 555 \(1992\)\]](#).

37. יתר על כן, ובשים לב לכך שמעבר לעובדה שחוק איסור לשון הרע הוא חוק אזרחי בעל אופי נזיקי, חוק איסור לשון הרע נושא עמו גם היבט פלילי. "דיני העונשין בכלל ודיני העונשין של כל מדינה ומדינה בפרט משקפים את צורכי החברה המאורגנת להגן על הערכים החיוניים לתפקודה התקין ולהתפתחותה הרצויה, בהתאם לתפיסות החיים על פיהן היא מונהגת בתקופה נתונה" [ש"ז פלר, **יסודות בדיני עונשין**, כרך א, עמ' 1 (תשמ"ד)]. עוד מוסיף וקובע לנו השופט גולדברג "מטרה כללית זו מושגת על ידי התוויית גבולות לחירותו של הפרט באמצעות נורמות אסורות ספציפיות, על כן תכליתה של נורמה אוסרת ספציפית היא הגנה על ערך חברתי מסוים" [\[ע"פ 6696/96 בנימין כהנא נ' מדינת ישראל, פ"ד נב\(1\) 535, עמ' 550\]](#). איסור של לשון הרע על פניו חוסה תחת הכותרת של סדר ציבורי והבטחת הלכידות החברתית. על הלכידות החברתית בהיבט הפלילי משמיענו השופט תיאודור אור "לכידות חברתית – תכליתו של ערך זה הינה שמירה כל האפשרות של קבוצות אוכלוסין, השונות זו מזו בהיבטים שונים ומגוונים, לדור יחד תחת קורת גג של מדינה אחת...הערך של "לכידות חברתית" במובן האמור הוא בעל חשיבות מיוחדת על רקע חברה בעלת פסיפס חברתי מגוון במדינת ישראל, שבה מתגוררים זה בצד זה בני מיעוטים, בני עדות דתיות שונות ועל רקע השונות בין קבוצות אוכלוסין החיות בקרבה ניכרת. ערכו הוא בשמירת קיומה של חברה רבת תרבותית פלורליסטית ובמניעת התפוררות המרקם החברתי. ראוי להדגיש, ששמירתו וקידומו של ערך זה אינם נחלתו הבלעדית, או אפילו הטבעית, של המשפט הפלילי. התפקיד להשליט סובלנות, אהבה ושכנות טובה בין איש לרעהו שמור במובהק למערכות חינוכיות וחברתיות האמורות לשקוד ללא הרף על טיפוחם והטמעתם של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

ערכים אלו בחברה. עם זאת אף למשפט הפלילי יכולה להיות תרומה בנושא זה. המשפט הפלילי עשוי לשמש מכשיר לטיפול בפרוטנציאל הקוטבי, האפל הטמון בחברה בעלת מרקם חברתי הטרורגני. בעניין זה תפקידו הוא לטפל בהתנהגויות הזורעות שנאה ואלימות בין חלקים שונים של האוכלוסייה והחותרת לחבל במרקם היחסי העדים בין קבוצות אוכלוסין שונות". [דנ"פ 1789/98 מדינת ישראל נ' כהנא, פ"ד נד(5) 145, עמ' 165].

38. ודוק: השמירה על הלכידות החברתית אינה נעצרת אך במשפט הפלילי, כפי שהשמיענו השופט אור, ומצודתה פרוסה גם על המשפט האזרחי. ומשכך אין לקבל ויש למנוע ככל האפשר פעולות שיש בהן כדי לפורר את הלכידות החברתית. לא ניתן לקבל אמירות והתבטאויות שיש בהן כדי "לעורר מדנים ואיבה בין חלקים שונים של האוכלוסין" [סעי' 136(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977]. המשפט, כך משמיענו המלומד חיים שיין: "הינו מסד הכרחי לקיומה של כל חברה אנושית, מסד מורכב ומאתגר. המשפט הינו זירה מופלאה בו נפגשים ערכים, עקרונות ואמיתות, עם היסטוריה, כלכלה, דת ופוליטיקה. מפגש טעון ורב משמעות לחיי האזרחים, מפגש המבטא דינמיות בלתי פוסקת, שלא ניתן להגדירו אלא לנסות ולפענח את דרכי פעולתו. במציאות החיים המודרנית, המוביליות האנושית, הרעיונית והחברתית מרשימים בקצבם. בה במידה המשפט משתנה ומתעצב ללא הרף, כמראה המונחת אל מול החברה ונעה ביחד איתה במרחבי הזמן, המקום והרוח. דווקא בעיתות של שינויים מפליגים, שינויים ערכיים חברתיים מדעיים נותר שלטון החוק וחובת הציות לו גורם יציב ואיתן. עוגן הכרחי בעידן של תמורה" [חיים שיין, הפילוסופיה של המשפט – עיון ישראלי, עמ' 64-65 (תשס"ח)].

39. חברה דמוקרטית תשמר בשים לב להבטחת הסדר הציבורי ושלום הציבור, באומרנו זאת עלינו לשוב אל העקרונות שהניח בית המשפט העליון כאשר ביקש להאיר את דרכנו, וכך הוא קבע: "אינטרס הציבור הוא כי יישמר אינטרס הפרט, ואינטרס הפרט הוא כי יישמר אינטרס הציבור. בין סדר לבין חירות קיים קשר בל יינתק בחברה דמוקרטית. כיצד ניתן להבטיח הפעלה ראויה של קשר זה? התשובה אשר משפטנו נתן לשאלה זו טמונה בצורך לאזן בין האינטרסים והערכים הבאים לידי התנגשות. המפתח טמון בגישה של "קח ותן" ובאיזון בין ערכים מתנגשים. זכויות אדם אינן "מוחלטות". הן בעלות אופי "יחסי". האינטרס הציבורי בהבטיח "תחומי מחיה" ראויים לאופייה היחסי של הזכות. לעניין זה נפנה עתה". [בג"ץ 2481/93 יוסף דיין נ' ניצב יהודה וילק, מפקד מחוז ירושלים, מח(2) 456, עמ' 473].

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

תקשורת אחראית

40. חובה מוגברת מוטלת על אדם המבקש לשאת דבריו ולהשמיע קולו בשער בת רבים. ככל שהציבור גדול כך האחריות גדולה יותר. אושיותיה של תפיסה זו במקורות המשפט העברי כך למשל ר' משה בן מימון, הרמב"ם, מגדולי הפוסקים במאה ה-12 השיא עצה לפני כ-850 שנה לכל מי שמבקש לשאת דברים ולדבר בפני הציבור וכך הם דבריו: "וממה ראוי שתדענהו, שהאדם אין לו לדבר ולדרוש באוזני העם, עד שיחזור מה שרצונות לדבר בו פעם ושתיים ושלוש וארבע, וישנה אותו היטב, ואחר כך ידבר" [רמב"ם, אגרת השמד, בתוך **אגרות הרמב"ם** (יצחק שילת, תרגום תשנ"ה) עמ' לג]. אחריות זו נובעת מהחשש שמא הדברים שנאמרו יתפרשו אצל השומעים באופן אחר, ואולי באופן שיש בו כדי להביא את השומע למכשלה באופן שהדברים יובנו לא נכון, שהדברים יתפרשו בצורה אחרת, ובכך ימצא המשמיע יכול להביא את השומע לכדי טעות בהבנה ולעיתים אף למעשה שינבע מהבנת שגויה ולקויה של השומע.

41. דברי הרמב"ם אינם מושתתים על בלימה והם אחד משורשיה של מצוה שהתורה מזהירה את את האדם "לפני עיוור לא תתן מכשול" [ויקרא יט, יד], לנוכח חומרת האיסור הדברים נישנים פעם נוספת באופן שהתורה מוסיפה התייחסות לאדם שמכשיל עיוור וכך התורה כותבת במקום אחר: "ארור משגה עיוור בדרך – ואמר כל העם אמון" [דברים כז, כח], לא כאן המקום להרחיב עוד בעניין ועוד חזון למועד, אולם הבנת הפסוק והפרשנות אינה מצומצמת ומופנית אך למי שהוא בעל לקות ראייה שיש צורך להימנע ממכשול לנוכח המגבלה הפיזית, אלא כל אדם שמשיא עצה או אומר לחברו דבר וכתוצאה מכך הוא יכשל הרי שגם הוא אסור. עוד ניתן ללמוד שהאיסור אינו חל רק מקום שהאחר נכשל, אלא הוא קיים גם אם אדם מניח מכשול שנושא עימו פוטנציאל שיבוא אחר ויכשל.

42. עקרון חשוב מוסיפה המשנה במסכת אבות, ומלמדת אותנו: "ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשמע" [אבות ב, ד] רבינו עובדיה מברטנורא מן המאה ה-15, נולד באיטליה ומגדולי פרשני המשנה, בפירוש למשנה באבות מסביר את משמעותה של ההנהגה הטובה שמדריכה אותנו המשנה, וכך הוא לשונו: "ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להישמע, כלומר, לא יהיו דבריך מסופקים שאי אפשר להבינם בתחילה ובעיון ראשון, ותסמוך שאם יעמיק השומע בהם לבסוף יבינם. כי זה יביא בני אדם לטעות בדבריך" [רבינו עובדיה מברטנורא, אבות ב, ד] במילים של ימינו, רבינו עובדיה מברטנורא, מבקש להשיא עצה לאדם שמבקש להגיד דבר מה. העיקרון המנחה שצריך להכריע בשאלה האם ניתן להגיד את הדברים אם לאו, הינו באמצעות מבחן אובייקטיבי שמבקש להתחקות אחר ההבנה שהשומעים יכולים לתת לנאמר. במקרה כזה הכלל הוא שכל דבר שיש בו כדי להטעות את האחר, כדאי להימנע מלאומרו. ולא רק מדברים שיש בהם כדי להטעות יש להימנע אלא גם מדברים שאינם ברורים או מובנים די הצורך, כאלו שיכול ויעוררו אצל האחר ספקות באשר להבנת הדברים ואף יכול והם יטעו בהם, גם דברים

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

שהבנתם תלויה בהתעמקות בהם גם אלו אסורים שמא השומע לא יבין את הדברים והמאזין יפרסם בצורה שונה מאומרים.

הבעת עמדה וביקורת

43. הדיבור האנושי, משמיענו קארל צ'אפק, "הדיבור האנושי מורכב ברובו מאמירות שגורות להפליא" [קארל צ'אפק, **ביקורת המילים – וטקסטים נוספים של הלשון**, (תרגום: פאר פרידמן, 2014) עמ' 96], ובהקשר של איסור לשון הרע יש לבחון את משמעותן של המילים על רקע ההקשר המלא שלהם.

44. אין כל ספק בדבר חשיבותו ומקומו של חופש הביטוי בחברה דמוקרטית בכלל ובישראלית בפרט הנושאת עימה את האפשרות להביע דעה ולהשמיע ביקורת. יחד עם זאת השיח, אינו יכול להיות פרוץ, חסר גבולות וחורג מעבר לגבולות הדיון והשיח הלגיטימי. אין כל מקום להתיר אמירה שאינה נכונה, שהיא שקר, שאף הדובר אותה מבין ויודע שאינה נכונה, ובכל זאת ישמיע אותה הפוגע.

45. המחוקק בסעי' 15 לחוק איסור לשון הרע קבע כהגנה את תום הלב של הנתבע, כאשר סעי' 15 מונה לנו רשימה של 12 מצבים שהיה והמפרסם פירסם את הדברים בתום לב תעמוד לזכותו ההגנה הקבועה בחוק. לא כאן המקום להיזקק לכל הפריטים החוסים תחת הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15 אולם כן ניזקק לאותם סעיפים שהנתבעת מבקשת לחסות בצילם, סעי' 15(2); 15(4) וסעי' 15(6) לחוק איסור לשון וכך הוא לשונם של הסעיפים הרלוונטיים לעניינו:

במשפט...אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם...הנתבע

עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו

...

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו

חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות את אותו פרסום.

...

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי,

רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על

אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו

באותה התנהגות"

...

(6) הפרסום היה בקורת על יצירה ספרותית, מדעית, אמנותית או

אחרת שהנפגע פרסם או הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

ובמידה שהדבר כרוך בבקורת כזאת – הבעת דעה על אפיו, עברו,
מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או
פעולה

46. המשותף להגנות החוסות תחת סעי' 15 לחוק איסור לשון הרע הוא הדרישה המקדימה של "תום לב". בהקשר זה ראוי להזכיר כי "בכל אחד מהמצבים השונים המנויים בסעי' 15 לחוק חייב תום הלב באותו אופן, המגשים את מטרת ההגנה הספציפית. מכיוון שמטרות אלה שונות הן זו מזו, גם הביטוי תום לב עשוי להתפרש באופנים שונים" [788/79 **אברהם ריימר נ' עזבון המנוח ברקו רייבר**, פ"ד לו(2) 141, עמ' 150-149]. עוד יש להוסיף כי את הגנת תום הלב יש לקרוא בנשימה אחת עם סעי' 16 לחוק איסור לשון הרע הקובע שתי חזקות שקיומה של אחת מהן יש בה כדי לאיין את ההגנה של תום הלב. ודוק: הגם שהמחוקק מנה רק שני מצבים, השופט ניל הנדל לימד כי: "הרשימה בסעיף החזקות אינה ממצה את כל האפשרויות שיכולות ללמד על קיומו או העדרו של תום לב. ברם, כאמור, היא מצביעה על כיוון. בתמצית: על הפרסום להיות סביר, אין לפרסם דבר שהמפרסם לא האמין באמיתותו, יש לנקוט מראש אמצעים סבירים לשם בחינת אמיתות הפרסום, ואל למפרסם להתכוון לפגוע יתר על המידה" [דנ"א 2121/12 **פלוני נ' אילנה דיין אורבך** פ"ד סז(1) 667; עמ' 834]

47. הגנת סעי' 15(2) לחוק מלמדת כי זו מקפלת בתוכה ארבעה יסודות. היסוד הראשון: תום הלב כיסוד המשותף לכלל הפריטים שמונה סעי' 15. היסוד השני נורמה – כי המפרסם צריך להצביע על מקור נורמטיבי ממנו הוא יונק חובתו לפרסם; היסוד השלישי – הנמען, כאן צריך הפוגע להראות כי הפרסום נוצר על רקע החובה לפרסם את הדברים למי שאליו יועדו הדברים; היסוד הרביעי והאחרון קשור לתוכן הפרסום – כלומר למפרסם היתה חובה לפרסם.

48. בשאלה האם קיימת חובה חוקית מוסרית או חברתית על פרסום עיתונאי, בשאלה זו הכריע בית המשפט העליון וקבע: "ראוי להכיר בחובה עיתונאית רבה יותר מאשר זו הנוגעת לאותם מקרים מצומצמים של סכנה לחיים או לרכוש. לעיתים עשויה חובה זו לכלול דיונים ערכיים, אשר אין בהם סכנה מיידית לחיי אדם או עניין הדרוש הכרה של גורם מוסמך אך יש להם חשיבות חברתית רמת מעלה" [ע"א 751/10 **פלוני נ' דין-אורבך**, (נבו, 8.2.2012) פסקה 120 לפסק דינו של השופט ריבלין]. מנגד השופט אליקים רובינשטיין ביקש ללמדנו שאין מקום להרחבת היריעה ולתפיסתו אין לראות ולפרש החובה הקבוע בחוק ולפיה ההגנה הצומחת על רקע חובה חוקית, מוסרית או חברתית אינה מקפלת ונושאת עימה גם את החובה העיתונאית וכך הוא משמיענו: "אם כן, מקום בו התכוון המחוקק להעניק הגנה מיוחדת לאמצעי התקשורת, נעשה הדבר מפורשות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מזיה בע"מ ואח'

בחוק, ועסקינן בחוק הגנת הפרטיות, שאמנם צעיר מחוק איסור לשון הרע בשש עשרה שנים, אך היה זמן רב לתקן את חוק איסור לשון הרע אילו רצה בכך המחוקק לשם הגנה יתרה על התקשורת, שהשפעתה רבה, ומכלל ההן שומע אתה את הלאו – בחוק איסור לשון הרע לא העניק המחוקק הגנה כאמור. [ראו דני"א 2121/12 פלוני נ' דיין אורבך, פסקה נט]. דעתי בהקשר זה ועל דרך הכלל, תוך שמירה על כך שיכול ויתעורר צורך במענה חברתי ציבורי או אנושי דוחק שניתן לסטות מעקרון זה, ובכל זאת הדברים אינם נצרכים לעניינו במקרה דנן, ונותירם כטעונים הבהרה למקום אחר.

49. עוד בהקשר זה נזכיר כי ההגנה הקבועה בסעי' 15(2) לחוק איסור לשון הרע צריך שתעשה מתוך ציפייה מחמירה של עיתונות אחראית. השופט פוגלמן בהקשר זה כתב: "חובה מוסרית או חברתית לעשות פרסום שיש בו ענין ציבורי משמעותי, תקום רק ביחס לפרסומים שהם תוצר של עבודה עיתונאית זהירה ואחראית. אין להלום טענה כי עיתונאי חייב לפרסם כתבה – גם אם היא עוסקת לכאורה בעניין ציבורי ראשון במעלה, אם מדובר בפרסום פזיז, בלתי מבוסס או מוטה" [ע"א 751/10 פלוני נ' דיין-אורבך, (נבו, 8.2.2012) פסקה 26 לפסק דיון של השופט פוגלמן]

50. יסודותיה של ההגנה הקבועה בסעי' 15(4) הם שלושה. היסוד הראשון מבקש להתחקות אחר התנהגות הפוגע, כאשר תחולת ההגנה תחול מקום שהפרסום נעשה בתום לב; היסוד השני מופנה לנפגע – כאשר הנפגע צריך שיהא בעל זיקה לתפקיד ציבורי, או בקשר לעניין ציבורי; היסוד השלישי – תוכן הדברים – אלו צריכים להיות הבעת דעה על התנהגות הנפגע במהלך שירות ציבורי, או על אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו של אם אלו התגלו דרך אותה התנהגות.

לשאלת דמותו של 'איש ציבור' לעניין ההגנה הקבועה בסעי' 15(4) לחוק

51. בשנת 1941 הוציא לאור הסופר הסקוטי רוברט לואיס סטיבנסון את הנובלה "המקרה המוזר של ד"ר ג'קיל ומר הייד" המבקש לתאר כי בכל אדם יש צד טוב וצד רע. בשים לב לתורת הפסיכואנליזה, בכל אדם יש צד תרבותי וצד פראי. לאדם צורות שונות של ביטוי שאותן הוא מגשים בשים לב למקום בו הוא נמצא. כך שהחובות שאדם עוטה עליו בהיותו במרחב הציבורי שונות מן המגבלות שחלות עליו שהוא במרחב הפרטי. וגם במרחבים אלו ניתן לזהות תתי קטגוריות וקטגוריות משנה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

52. את המגוון הטמון באדם אנו מוצאים בשיר "אל תרחק" (1974) של המשוררת זלדה, וכך היא כותבת:

לכל איש יש שם שנתן לו אלוקים ונתנו לו אביו ואמו;
לכל איש יש שם שנתנו לו קומתו ואופן חיוכו ונתן לו האריג;
לכל איש יש שם שנתנו לו ההרים ונתנו לו כתליו;
לכל איש יש שם שנתנו לו המזלות ונתנו לו שכניו;
לכל איש יש שם שנתנו לו חטאיו ונתנה לו כמיהתו;
לכל איש יש שם שנתנו לו שונאיו ונתנה לו מלאכתו;
לכל איש יש שם שנתנו לו תקופות השנה ונתן לו עורונו;
לכל איש יש שם שנתן לו הים ונתן לו מותו

האדם נושא עימו צדדים שונים, ובכל מקום נתפס הוא בצורה שונה, אותו אדם צורות שונות הכל בהתאם לטיב המקום ולצורה שאדם מבקש או מצטייר שם. הצדדים המתוארים בסוף אינם רשימה סגורה וניתן להוסיף עליה קטגוריות נוספות כך.

53. מצודתה של ההגנה הקבועה בסעי' 15(2) לחוק איסור לשון הרע חלה על נפגעים שהמשותף להם הוא המימד הציבורי, פעולתם מצויה בספרה הציבורית ולשון הרע מוסבים על התנהגות הנפגע במהלך תפקידו הציבורי או על אופיו, עברו מעשיו ודעותיו של הנפגע ככל שאלו התגלו באותה התנהגות. כאשר מתבוננים בלשון החוק הרי שאת רשימת האנשים המנויה בסעיף ניתן לחלק לשתי קטגוריות הקטגוריה הראשונה היא זו שניתנת לזיהוי בשים לב להגדרה, בקטגוריה זו מכניס המחוקק אדם בתפקיד שיפוטי, אדם בתפקיד רשמי, אדם בשירות ציבורי הגדרות לאלו ניתן למצוא. הקטגוריה השנייה היא בעלת רקמה פתוחה והיא מכילה בתוכה כל "נפגע שהוא איש ציבור".

54. בשאלה מי הוא דמות ציבורית 'יש דעה בעליון' [תהילים עג, יא] וכך אנו מוצאים: "אדם ייחשב "דמות ציבורית" ככל שנגיעתו לענייני ציבור והשפעתו עליהם הן רבות יותר, וככל שהופעתו בציבור וגישתו לאמצעי התקשורת רבות יותר. יש שעקב מעורבותו של אדם בעניין הנוגע לציבור יש לראותו "כדמות ציבורית" לצורך העניין הנדון, ויש שהמעמד הציבורי נקבע בשל היותו נושא משרה ציבורית או תפקיד ציבורי. מכל מקום, "דמות ציבורית" היא דמותו של מי שיש לו נגיעה לענייני ציבור והשפעה עליהם במידה זו או אחרת, וההגדרה הקונקרטיית כרוכה בנסיבותיו של כל עניין" [ע"א 1104/00 אפל נ' חסון פ"ד נו(2) 607 עמ' 620].

55. עוד היה נכון בית המשפט להכיר במעמד ציבורי 'ספציפי' לעניין מיוחד. רוצה לומר יכול שההגדרה של איש ציבור תעמוד לאדם אך בעניין או פרשה מסוימת בלבד, וכך אנו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

קוראים: "המעמד של אדם כאישיות ציבורית אינו בהכרח מעמד כללי, היפה לכל דבר ועניין. לעתים, מעמד זה עשוי להיות כרוך בפרשה או בעניין מסוימים, אשר ביחס אליהם 'השליך' עצמו אותו אדם אל חזיתה של מחלוקת ציבורית, מתוך מטרה להשפיע על ההכרעה בעניינים שעל הפרק, ובכך 'הזמין' תשומת-לב וביקורת ציבורית על פעולותיו או התנהגותו... במקרים כאלה, המעמד של אישיות ציבורית יהיה מוגבל לאותם פרשה או עניין מסוימים, ולא יחרוג מהם" [רע"א 3614/97 **אבי יצחק, עו"ד נ' חברת החדשות הישראלית**, פ"ד נג(1) 26, עמ' 79, יישום של עקרון זה ניתן למצוא ברע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר** (נבו 12.11.2006)]. תפיסה זו ממשיכה וקונה לה שביתה בפסקי הדין של בית המשפט העליון וראו בהקשר זה דבריה לש השופט דפנה ברק ארז ששנתה לנו: "אף מי שאינו נבחר ציבור עשוי להיחשב כ"דמות ציבורית" והדבר תלוי, בין היתר, במידת מעורבותו בעניין הנוגש לציבור ובבחירתו להעמיד עצמו בעין הציבור...מעמדו של אדם 'כדמות ציבורית' אף יכולה להיות מוגבל לנסיבותיו של אירוע ספציפי ולצורך פרשה מסוימת...בעניינו עיסוקו של המערער נוגע ליחסי ציבור וכולל גם הופעות בתקשורת, ובהתחשב בנסיבותיו לא ניתן לדאות בו אדם פרטי ואנונימי לחלוטין" [בש"פ 6988/19 **פלוני נ' הוצאת עיתון הארץ**, (נבו, 26.11.2019) פסקה 42].

56. על מעמדו של עיתונאי מציע השופט אהרן ברק "במה זו אינה רק נכס פרטי, שדין הקניין חל עליו, במה זו היא גם נכס ציבורי, שהעיתון מחזיק זו כנאמן של הציבור. אמת כתאגיד פרטי נהנה העיתון מכל אותן זכויות וחב בכל אותן חובות שכל פרט נהנה מהן וחב בהן. אך על פי הרעיון המוצע, כבעל פונקציה ציבורית, עליו על העיתון גם עקרונות יסוד של המשט הציבורי. אין אלה הכללים הרגילים החלים על כל רשות ציבורית. אין הוא תאגיד ציבורי המוקם על פי דין ואין הוא מפעיל סמכות שלטונית, אך הוא נאמן הציבור. יחולו עליו כל אותם העקרונות של המשפט הציבורי הדרושים כדי לשמור על הבמה הציבורית ולמנוע השתלטות בלתי ראויה עליה. על כן עליו לפעול בכל הנוגש לבמה זו באובייקטיביות. אסור לו להפלות. עליו לדאוג לדיווח אמיתי ואמין...". [אהרן ברק, 'המסורת של חופש הביטוי בישראל ובעיותיה' **משפטים** כז 223 עמ' 244 (תשנ"ז) לדיון נרחב במעמדה של התקשורת המסחרית ראו: "יובל קרניאל, **דיני התקשורת המסחרית בישראל** (2009) ירון זילברשטיין, 'הידיעה העיתונאית ומעמדה בספרות ההלכה', **ספר עמדו"ת – תקשורת יעדים ואתגרים**, כרך ג (משה רחימי עורך) עמ' 63 (תשע"ב)].

57. יתר על כן, המלומד אסף הראל, פיתח את העיקרון של אישיות זו מהותית, טענתו המרכזית "כל אדם הפועל בספרה הציבורית הוא בבחינת "אישיות זו מהותית" [אסף

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

הראל 'אישיות דו מהותית' **ספר אליקים רובינשטיין** (אהרון ברק, מרים מרקוביץ-ביטון, אילה פורקצ'יה, רינת סופר – עורכים, 1067, עמ' 1068) את הדברים הוא הטעים באופן הבא: "אדם אינו צריך להתאגד לשם הכרה בזכותו לפעול על פי דיני המשפט הפרטי. בהשתמשו שימוש מהותי במשאבי ציבור, אין כל מניעה לסווגו, בדיוק כמו שמסווגים תאגיד פרטי, כאישיות דוד מהותית. [אסף הראל, **גופים ונושאי משרה דו מהותיים**, מהדורה שנייה עמ' 561 (2019) (להלן: "**הראל, גופים דו מהותיים**")] עוד ממשיך ומשמיע לנו המלומד אסף הראל בהמשך הדברים: "פעילות בספרה הציבורית על ידי אדם יכולה לבוא בשלוש תבניות נבדלות: האחת היא שלאדם, עובד ציבור, המשמש אורגן של אישיות משפטית בלתי טבעית אשר נוצרה על יד הדין, ומכוחה הוא נהנה ממעמד ציבורי ומפררוגטיבה להפעיל סמכויות שלטוניות; השנייה היא של אדם, שבדרך כלל אינו עובד ציבור, המשמש אורגן של גוף פרטי שסווג על ידי הפסיקה כדו מהותי; והשלישית היא של אדם, שאינו עובד ציבור, העושה שימוש מהותי עצמאי במשאבי ציבור בלי שתהא לו זיקה לתאגיד זה או אחר" [הראל, **גופים דו מהותיים**, עמ' 562].

58. דומה כי עיתונאי, איש תקשורת, פרשן היושב מול מסך המצלמה הוא אישיות דו מהותית, ובמקומו זה הוא בבחינת איש ציבור. שהגנת סעי' 15(2) לחוק איסור לשון הרע חלה עליו.

59. עוד נוסף ונבאר את משמעות חובה מוסרית וחברתית כפי שזו הובעה בפסק דין של השופט עוזי פוגלמן "חובה מוסרית או חברתית" לעשות פרסום שיש בו עניין ציבורי משמעותי, תקום רק ביחס לפרסומים שהם תוצר של עבודה עיתונאית זהירה ואחראית. אין להלום טענה כי עיתונאי "חייב" לפרסם כתבה – גם אם היא עוסקת לכאורה בעניין ציבורי ראשון במעלה – אם מדובר בפרסום פזיז, בלתי מבוסס ומוטה. ניתן אף לטעון כי לציבור אין "עניין" לגיטימי בפרסום מעין זה" [ע"א 751/10 פלוני נ' אילנה דיין אורבך פסקה 28] ובהמשך הוא מוסיף עוד על דרך העיקרון כי "ככלל, השמטות מכוונות, טילופים ועריכה מגמתית ישללו את הגנת 'העיתונות האחראית'" [ע"א 751/10 פלוני נ' אילנה דיין אורבך פסקה 36].

הבעת דעה על יצירות ועל פעולה פומבית

60. תחולתה של ההגנה הקבועה בסעי' 15(6) לחוק איסור לשון הרע חלה על מגוון רחב של יצירות המפורסמות לציבור. אם נבקש להניח את יסודותיה של ההגנה הרי שהיסוד הראשון עניינו בחובת תום הלב, היסוד השני עניינו ביצירה כאשר בכלל יצירה ניתן לזהות יצירות ספרותיות, מדעיות, אומנותיות, אלו מוגדרות ותחומות אולם לא רק על אלו תחול הגדרת יצירה אלא וגם כאן מותר המחוקק את המונח פתוח עת הוא מצרף למונח יצירה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

אחרת'. היסוד השלישי – פומביות – קרי היצירה צריכה היתה להיות מוצגת על ידי הנפגע לציבור.

61. על הגנה זו היא בבחינת 'הגנת סל' כפי משמיעה לנו השופט עדנה ארבל: הסעיף פורס הגנה על הבעת דעה על יצירות ועל פעולה פומבית. לענייננו רלוונטית ההגנה על "פעולה פומבית", שהיא מעין "הגנת סל" [רע"א 2572/04 רפאל פריג' נ' "כל הזמן" (נבו, 16.6.2008) פסקה 19] על הגנה זו מוסיף המלומד שנהר ומשמיענו "ביסוד הגנה זו קיימת ההנחה כי משבחר אדם לעשות פעולה בפומבי, הוא חשף את עצמו לביקורת על אותה פעולה, וכי עצם ביצוע הפעולה בפומבי מקים הצדקה לפרסום ביקורת עליה" [אורי שנהר, **דיני לשון הרע – מהדורה שנייה**, עמ' 638 (2024) על החפיפה בין ההגנה הקבועה בסעי' 15(4) להגנה הקבועה בסעי' 15(6) לחוק איסור לשון הרע ראו בהמשך דבריו של שנהר בעמ' 639].

מה בין דעה מותרת לעובדה

62. 'דעות' כיהלום הן ככל שמלטשים אותם ככל שמדייקים אותם ניכר זוהרם והשפעתם גדלה. הגנות לשון הרע מוענקות מקום שמדובר בהבעת דעה. בבסיס תכליתן של ההיתר להשמיע דעות מונחת התפיסה לפיה חברה חפצת חיים מבקשת לעודד דעות ולאפשר שיח פתוח באמצעות חופש הביטוי ניתן לחשוף עובדות, מתגלות עובדות, ואפשרות להתמודד עם דעות ורעיונות; חופש הביטוי מבטיח את קיומה של הדמוקרטיה, חופש הביטוי מאפשר לפרט להגשים את עצמו מתחדדים הדברים מתלבנים ומתבררים. לדיון בבסיס העיוני של עיקרון חופש הביטוי ראו: גיא פסח, 'הבסיס עיוני של עיקרון חופש הביטוי ומעמדה המשפטי של העיתונות, **משפטים** לא(4) 895, עמ' 933-897]

63. אלא שיש להבחין בין הבעת דעה, ביקורת לבין עובדה. הבעת דעה וביקורת מבקשים לשקף את דעתו הסובייקטיבית של אדם על אובייקט חיצוני. כלומר אדם נחשף לאירוע והוא נותן לו את הפרשנות כפי שזו נתפסת אצלו. את סדרת הספרים "פרשנות ותרבות" פותח פרופ' אבי שגיא במילים הבאות: "האדם הוא יש מפרש. בני אדם, יחידים וחברות, מנהלים את חייהם תוך פירוש מתמיד של מעשיהם, ערכיהם, עולמם ומכלול פעילותם. מעשה פרשנות אינו רק נחלתם של חוקרי תרבות, אלא הוא בראש ובראשונה נחלתו של האדם הפועל בעולם והמנסה באופן מתמיד לתת פשר למרחבים השונים שבהם הוא פעיל. הפעילות הפרשנית היא אחד ממאפייניו הבולטים של הקיום האנושי". לא ניתן ליטול את מלאכת הפרשנות של האדם, הפרשנות היא חלק בלתי נפרד מאישיותו של האדם. הפרשנות מסייעת לאדם בארגון המבע והמצגים שהאדם קולט בחושי. את הכל יבקש אדם לתייג בשים לב לאישיותו, להשכלה שרכש, לעולמו הפנימי, למשנתו הפוליטית,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

לאמונתו הדתית, לחברה בה הוא גדל ובה הוא חי. כל אלו מעצבים את אישיותו של האדם, איש איש ואישיותו, ואישיות אישיות והפרשנות שהיא נותנת לאירועים שנקלטו בחושיה. וההבדלים יכולים להיות כה מהותיים עד שיכול ושני אנשים יחוו את אותה החוויה אלא שכל אחד יפרש אותו אחרת.

64. מנגד עובדה משמעותה היא ייחוס של אירוע, מצג כיישי' עובדתי, הדברים יכולים להתברר כאמת או כשקר, האם הדבר היה או לא היה. וזאת בשונה מהבעת עמדה או ביקורת שהיא תלויה באומר. עמד על הדברים גם השופט סולברג באומר: אפתח אפוא בהתייחסות להגדרת הקטגוריות – עובדה ודעה – אשר מבין שתיהן עלינו לברר מהי הקטגוריה המתאימה לפרסום שבו עסקינן. ככלל, עובדה עניינה בנתונים אובייקטיביים, בתיאור מציאות מסוימת; היא יכולה להיות אמיתית או שקרית, וניתן לאששה או להפריכה. דוגמה לכך היא פרסום כי נפתחה חקירה משטרתית בעניינו של פלוני... דעה, לעומת זאת, היא התרשמות סובייקטיבית, והיא אינה נכנסת לתבניות נוקשות של אמת ושל שקר. דעה עשויה להיות משכנעת, סבירה, הגיונית, וכן גם להפך. דוגמה לדעה היא למשל החיזוי כי פלוני צפוי להרשעה בדינו, בשים לב לחומר הראיות שנאסף נגדו... במקרים רבים, הבחנה בין דעה לעובדה היא קלה ופשוטה, אך לא אחת מתעוררת מורכבות לא מבוטלת בניסיון לסווג נכונה את הפרסום, עד כי "ישנם מקרים שבהם ההבחנה נראית לא רק קשה אלא כמעט בלתי אפשרית" [רע"א 817/23 עמותת שיח חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זוהר, (נבו, 30.5.2023) פסקה 20].

65. עוד מוסיף השופט סולברג משמיענו בהמשך הדברים: "על מנת להבחין בין עובדה לדעה, יש להרכיב את משקפיו של 'האדם הרגיל': "מה שקובע לעניין ההבחנה [בין דעה לעובדה] הוא האופן שבו הדברים נתפסים על ידי האדם הסביר הקולט אותם: כמסקנה אישית-סובייקטיבית של המפרסם או כנתון עובדתי המתאר את המציאות" [רע"א 817/23 עמותת שיח חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זוהר, (נבו, 30.5.2023) פסקה 22]

66. על ההגנה שיש ליתן לחירות מסוימת אנו מוצאים בדברים שהשמיע לנו השופט מאיר שמגר, ואשר כוחם יפה גם לנו: "ההגנה הנאותה על מעמדה של חירות פלונית אינה מושגת אך ורק בהצהרה על קיומה, אם כי אין מקום להפחית מערכה הדידקטי של הקביעה ההצהרתית: קביעה זו היא קו ההתחלה החיוני בתהליך העיצוב של הזכות, אשר במהלכו היא מתמלאת תוכן מוחשי, והיא גם נקודת המוצא להחזרתו של העיקרון המשפטי המגולם בה אל תחומים לבר-משפטיים, כגון המישור החברתי או המוסרי. לא למותר להוסיף בהקשר זה, כי ספק, אם יכולה להיות חיות לזכות יסוד פלונית, אם אין גם זיקת גומלין חיובית ומתמשכת בין התחום המשפטי לבין התחום

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

החברתי והמוסרי" [בג"צ 337/81 שלמה מיטרני ואח' נ' שר התחבורה, פ"ד לו(3) 337, עמ' 355].

ומן הכלל אל הפרט

67. לאחר ששמעתי את התובע אין לי אלא להסיק כי התובע, כעיתונאי כשל בלשונו. דיבורו היה כשל אחד האדם ולא כשל עיתונאי אחראי שלשונו מהוקצעת שמילותיו נבחרות בקפידה ראויה ובוהירות המתבקשת לנוכח העובדה שהוא עומד מול מסך טלוויזיה ונושא דבריו שיגיעו לצופים רבים. במיוחד כאשר הדברים נאמרים בסמוך מאוד לקרות האירוע הטרגי ועוד בטרם הספיקו לקבור את גופות החיילים שמצאו את מותם בתקרית הטרגית.

68. בעדותו של התובע עולה כי אף התובע היה ער לניסוח הלקוי של דבריו וזאת בשים לב לעובדה שהמראיין בתוכנית פירש את הדברים אחרת מכוונתו הסובייקטיבית של התובע. יכול והמראיין הבין את דבריו של התובע בדיוק כפי שהבינה אותם גם הנתבעת, וכך למשל מעיד התובע "הבנתי תוך כדי שיחה שאני והוא [המראיין – ההוספה אינה במקור] מדברים על דבר שונה, הוא דיבר כנראה על המרכיב המגדרי ואני ממש לא אני דברתי על דברים מקצועיים" [תמלול הדיון עמ' 13 שורות 24-22].

69. דבריו של התובע היו כה 'גסים' וחסרי עידון שפרשנות המבקשת לייחס לתובע ביקורת על רקע מגדרי אינה כה בלתי אפשרית, ואינה תלושה. ובהקשר זה די להפנות לנספח 2 לכתב ההגנה של הנתבעת 1 – שנמחקה, פנייתו של לשכת נציב פניות הציבור של הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו במכתבו מיום 12.6.2023, ואשר נכתב שמונה ימים לאחר דבריו של התובע, ובו מתואר שבעקבות דבריו של התובע הגיעו למעלה מ-3,000 פניות, תורף הפניות מובא במכתב עצמו וכך כתב מר דוד רגב – נציב פניות הציבור במכתבו מיום 12.6.2023:

"בפניות הרבות נטען כי הדברים שנאמרו על הלוחם והלוחמת שנהרגו יממה קודם לכן ואשר עדיין לא נקברו היו פוגעניים, מבזים ומשפילים. עוד נטען כי הרמיזות לכך ששניהם שהו במשך שעות ארוכות בעמדת שמירה קטנה תוך רמיזה לקשר אינטימי ביניהם שפגעה בערונותם, היתה מבישה. פונים אחרים טענו כי מדובר בזלזול בכבוד המת. "בדיון שנערך חולל כבודם של חללי ישראל בפיגוע על גבול מצרים. נרמז בגסות כי החייל והחיילת שהו 12 שעות יחד בשמירה וקיימו יחסים אינטימיים במקום לשמור" נכתב בין היתר בתלונות"

70. ער אני לכך שמסמכי נציב התלונות ברשות השנייה הם בעלי מעמד של המלצה ציבורית ומוסרית, והאם אינם קבילים כראיה במשפט, בשים לב לסעי' 124(ב) לחוק הרשות השנייה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

לטלויזיה ורדיו, תש"ן-1990 ולפסיקה ולרבות העקרון "שמסקנותיהם של נציבי קבילות ותלונות אינן בחינת פסק דין" [בג"צ 129/07 מוניק חדד נ' משטרת ישראל - הועדה לסיוע משפטי (נבו 26.11.2009)]. הדברים באו כדי לחזק את ההבנה שגם בית המשפט התרשם ממנה עת שמע את דברי התובע, והם הובאו אך כתנא מסייע – וכתמוכין לכך שדברי התובע היכו גלים ויצרו סערה ציבורית.

71. ודוק: אפשר היה להתרשם שהתובע במהלך דיון ההוכחות מקריא את הטקסט הכתוב במנגינה אחרת מזו שהוא השמיע בראיון. הקשבה לקריאתו של התובע במהלך הדיון לימדה על כך שהתובע מבקש לבצע מקצה שיפורים, כדי להתחמק מהפרשנות שניתן לייצר בעקבות דבריו המקוריים. יתר על כן, התובע לא הסביר איזו חשיבות ציבורית נודעת לפרשנותו ולדברים שהיו צריכים להיאמר עוד בטרם הובאו גופות החיילים לקבורה.

72. זאת צריך לדעת מי שניצב אל מול מצלמת הטלויזיה, יושב באולפן מגיע כאיש מקצוע, כעיתונאי, כפרשן, כאשר הצופה יושב לו בבית ולעיתים מקבל את המסרים המועברים לו כהלכה למשה מסיני, כאמיתות שאין בילתן, כאשר קהל הצופים הוא הטרוגני וחלק מהאנשים יכולים להבין את הדברים באופן שהם יטעו בהבנת הדברים.

73. בנסיבות אלו משהתרנו את חופש הדעה של התובע אין לנו אלא להתיר את חופש התגובה על הדעה. פרשנות זו תתקבל אם במכלול הפרשנויות שניתן להציע לטקסט ניתן גם לכלול את הפרשנות המוצעת.

74. אכן לנתבעת שמורה הזכות להביע עמדה וגם לה עומד חופש הביטוי בדיוק כפי שעומד לתובע. ואולם לא ניתן לקחת את כל דברי הנתבעת דבריה שנאמרו בתגובה לדברי התובע ולראות בהם הבעת דעה הבעת דעה שהגנות חוק איסור לשון הרע, ואשר הנתבעת מבקשת לעשות בהן שימוש חלה במקרה דנן, או לכל הפחות היא לא יכולה לחול על אמירה שאינה נכונה בעליל, שהיא שקר, כאשר בדיקה פשוטה של הנתבעת לפני השידור על אירוע שהתרחש כשלושה חודשים קודם, היתה מלמדת שלא התובע אמר את האמירה שהנתבעת ייחסה לתובע ביחס לתרומת אבריה של נרצחת.

75. את כל דבריה של הנתבעת נכון לקבל במסגרת ההגנות עליהן ביקשה הנתבעת להסתמך מלבד המשפט שהנתבעת אמרה "היה הסיפור עם משפחת די שהוא רמז שאת האיברים של האמא הולכים לקבל מחבלים" להגיד משפט כזה בידיעה שאינו נכון או מבלי לבדוק אותו כאשר הנתבעת בביקורת כלפי התובע מלינה על חוסר מקצועיות, על טעויות נוראיות, של התובע, הכיצד ניתן להגיד דבר כזה כאשר הנתבעת עושה מעשה התובע לטענתה. לא בודקת את העובדות על אף שאירעו כמה חודשים קודם, לא מתכוננת לתוכנית כראוי, ומעדיפה לבזות ולהשמיץ את התובע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

76. התנהלות זו אינה מתיישבת עם תום הלב של הנתבעת, והחזקה השוללת את תום ליבה של הנתבעת מכח סעי' 16(ב) לחוק איסור לשון מתקיימת כאן, וזו נשללת ממנה בהקשר של אמירת משפט שאינו נכון, מבלי לבדוק אותו, וכאשר היה באפשרות הנתבעת 2 לעשות כן.

77. ודוק: לא כל אמירה שאינה נכונה תתוייג ככזו שתשלול את תום הלב אולם וככל שמדובר באמירה קיצונית חריפה שבכוחה ללבות שנאה כדוגמת דוגמת דבריה של הנתבעת 2 אשר התבטאה באופן שייחסה לתובע דברים, לקחת אברים של נרצחות ולתרום אותם למחבלים נפשעים, נועדו כדי לגרום לשומע להביע סלידה עמוקה, שנאה עזה ובוז כלפי התובע.

78. בשים לב להוראת סעי' 7(ד) לחוק איסור לשון הרע הרי שאדם המגיש תביעתו במסלול פיצוי ללא הוכחת נזק יוכל לקבל פיצוי אחד בלבד עבור כל פרסום, וכך הוא לשונו של סעי' 7(ד) "לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף זה, בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת". נאמנים לעקרון הפרשני לפיו "ביסוד פרשנות החקיקה עומד טקסט המבוטא בלשון הטבעית" [אהרן ברק, **פרשנות במשפט – פרשנות חקיקה**, כרך ב, עמ' 81 (1993)]. הרי שהפרשנות הבוקעת מלשון החוק משמעה פשוטה ולפיה בואנו לבחון פרסום אין צורך למצוא יותר מהיגד, ביטוי או אמירה אחת שעולה כדי לשון הרע כדי לחייב את הפוגע [לדיון בהוראת סעי' 7(ד) ראו רע"א 2855/20 **פלונית נ' פלוני**, (נבו, 6.10.2022)].

79. איני מקבל את התפיסה שאדם ינצל את זמן המסך שלו כדי לפגוע באחר להפיץ בדיות, שקרים, יסלף את האמת ישנה את העובדות במסגרת חופש הביטוי. ניתן לעשות כן ביחס לעקרונות מופשטים שאינם מכוונים לבני אדם תאמין שהעולם שטוח או עגול אל תמציא שיש לאדם שמולך זנב. בשים לב לדברים הרי שאיני מקבל שדבריה של הנתבעת שלא היו נכונים כבעת דעה או כביקורת ואלו מהווים קביעת עובדה שאינה נכונה מתוך מטרה לפגוע בתובע.

פיצוי ללא הוכחת נזק – שיעורו וקביעתו

80. הפתגם העממי קובע "שמכה עוברת, מילה נשארת". קשה הרבה יותר להשתחרר ממילים פוגעות, מאמירות מבזות או משפילות מאשר מכה שאדם מקבל. הכאב הפיזי, על פי רוב, חולף, האמירה וההתבטאות, לעיתים נשארת עם האדם עד יום מותו. את הצער הוא יישא עימו, וככל שעוצמת המילים חזקה כך הצלקת הנפשית שתפתח תהיה גדולה. ויפיים בהקשר זה דבריו של השופט לוין, שאמר: "חומריתה של עוולת לשון הרע רבה היא עד מאוד, והנזקים העלולים להיגרם בעקבותיה עלולים להיות כבדים ומרחיקי לכת, עד אשר לפעמים כל סכום שבעולם אשר ייפסק כפיצויים לצד הנפגע לא יחיה בו כדי לשפוטו וכדי להשוות את מצבו לזה שהיה קודם שעוולו כלפיו בדברי לשון הרע ועל-ידי כך פגעו בשמו הטוב. הפיצויים אשר אותם מוסמך בית-משפט לפסוק למי שנפגע

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

מעוולת לשון הרע מגמתם כפולה: ראשית, ליתן סיפוק לנפגע, הן על-ידי שיוכל לדעת כי מכירים בכך שנעשתה כלפיו עוולה בכך שפגענו ללא הצדקה בשמו הטוב, והן על-ידי כך שסכום הפיצוי שישולם לו יוכל לשפר במשהו את מצבו ולקרבו במידת האפשר - עד כמה שכסף יכול לתרום לכך למצב שהיה נתון בו קודם התרחשות העוולה" [ע"א 802/87 עקיבא נוף נ' אורי אבנרי, פ"ד מה(2) 489, עמ' 493].

81. חוק איסור לשון הרע מציע שני מסלולים באמצעותם רשאי הנפגע למצות זכויותיו לפיצוי במישור האזרחי. המסלול אחד הינו מסלול פיצוי ייחודי ללא הוכחת נזק, בשים לב להוראת סעי' 7א לחוק איסור לשון הרע כאשר גובה הפיצוי מסור לשיקול דעת בית המשפט והמסלול השני הוא מסלול פיצוי נזיקי רגיל. במסלול זה נדרש התובע להוכיח את הנזק שנגרם לו בעטיים של דברי לשון הרע.

82. ביסודו של סעי' 7א לחוק איסור לשון הרע מונחת התפיסה לפיה "משהוכחה הפרה, זכאי בעל הזכות לפיצוי ללא הוכחת נזק, אך מחמת ההנחה הכללית כי עצם ההפרה טומנת בחובה נזק" [השופט סולברג, רע"א 2855/20 פלונית נ' פלוני, (נבו, 6.10.2022) פסקה 25]

83. התובע העמיד תביעתו בשים לב למסלול פיצוי ללא הוכחת נזק כקבוע בסעי' 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע. וכך הוא לשונו של הסעיף: "במשפט בשל עוולה אזרחית לפי חוק זה, שבו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לנפגע, פיצוי שלא יעלה על כפל הסכום כאמור בסעי' קטן (ב) ללא הוכחת נזק". הפיצוי הקבוע בסעי' 7א(ג) מכפיל את הפיצוי הקבוע בסעי' 7א(ב) ואשר שיעורו עומד על סך של 50,000 ש"ח וכאשר סכום זה בשים לב לסעי' 7א(ה) לחוק איסור לשון הרע מעודכן וצמוד למדד המחירים לצרכן. וזאת אם הנפגע יוכיח כי הפוגע בפרסום התכוון לפגוע בנפגע.

84. כאן המקום להזכיר את הוראת סעי' 7א(ד) לחוק איסור לשון הרע, המסייג וקובע "לא יקבל אדם פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי סעיף זה, בשל אותה לשון הרע, יותר מפעם אחת"

85. "פיצויים סטטוטוריים יש להם מטרה הרתעתית ולצידה מטרה עיקרית נוספת – לאפשר לניזוק לזכות בסעד בגין נזק שנגרם לו בעוולה, גם מקום שנזק זה קשה מטיבו להוכחה" [רע"א 1108/04 קידמה בע"מ נ' אבקסיס (נבו)(20.12.2004)] על המנגנון הטמון בבסיס הנחת העבודה הטמון במסלול הפיצוי ללא הוכחת נזק משמיע לנו השופט נועם סולברג: "במנגנון הפיצוי ללא הוכחת נזק, טמונה הנחת עבודה כפולה: מחד גיסא, התובע אינו נדרש להוכיח כי נגרם לו נזק; ומאידך גיסא, המזיק איננו יכול לחמוק מאחריות, בטענה כי לא הוכח שגם לנזק" [רע"א 2855/20 פלונית נ' פלוני (נבו)(6.10.2022)].

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

86. הנתבעת מודה שהדברים אינם נכונים [תמלול הדיון עמ' 39 שורות 9-11], איני מקבל את טענתה שהיא ראתה את הדברים במקום אחר ועל כתב אחר ולו מהטעם שלא צורפה כל ראיה והדברים נטענו בעלמא, יתר על כן הנתבעת גם לא התנצלה לא בהמשך ולא בשום שלב עד למועד דיון ההוכחות.

87. לחובת הנתבעת אני זוקף את העובדה שהיא כלל לא סברה שיש מקום לפרסם התנצלות הגם שהנתבעת ידעה כי הדברים שאמרה על התובע אינם נכונים, וכבר נפסקה ההלכה העניין זה וראתה בהיעדר התנצלות או תיקון מצד הנתבע אפשרות להחמיר עימו [ראו: [ע"א 802/87 עקיבא נוף נ' אורי אבנרי, פ"ד מה(2) 489, עמ' 494]

88. פסיקת פיצויים תעשה בשים לב לשיקול דעת בית המשפט וזו תעשה בשים לב להוראת סעי' 19 לחוק איסור לשון הרע, המעניק לבית המשפט שיקולים אשר יש בהם כדי להקל ולהתחשב בנתבע, כאשר בית המשפט מבקש לפסוק לחובתו ולקבוע את שיעור הפיצויים שעליו לשלם, כאשר הרשימה המנויה בסעי' 19 אינה רשימה סגורה ובית המשפט בבואו לפסוק פיצויים בעניינו של נתבע הוא רשאי לעשות שימוש גם בנימוקים אחרים, כך למשל כותב גם המלומד שנהר "רשימת הנסיבות המקילות שבסעיף 19 אינה רשימה סגורה, שהרי הסעיף קובע כי בית המשפט רשאי להתחשב "גם" בנסיבות המצוינות בסעיף" [אורי שנהר, דיני לשון הרע – מהדורה שנייה, עמ' 710 (2024)] כנסיבה מקילה אני לוקח בחשבון את חוסר הזהירות של התובע בהתבטאות שהיה בה כדי להביא את השומעים לכלל טעות או להבנה לקויה, ואשר אם היה מחדד דבריו ומטעימם כראוי דבר דבור על אופניו לא היו הדברים משתלשלים כפי שהשתלשלו.

89. על חובת הזהירות החלה על איש תקשורת עמדתי בעניין אחר וכך כתבי ביחס לעיתונאי שכתב מאמר והדברים יפים גם לגבי עיתונאי שמופיע בטלוויזיה או ברדיו: "האם מי שאמון על מלאכת הכתיבה, אינו צריך להיזהר בדברים שהוא כותב, לבל יפורשו או יילקחו למקומות שיש בהם כדי להכשיל, עיתונאי צריך לשוות לנגד עיניו שני עקרונות חשובים. העיקרון הראשון: "חכמים היזהרו בדברים"... והעיקרון השני "לפני עיוור לא תתן מכשול" [ראו: ת"א 16730-04-23 יוסף קליין נ' יאיר עזרא לוי, (14.8.2025) פסקה 44].

90. לא בלי התלבטות, בנסיבות אלו ותוך שאני מבקש להקל את שיעור הפיצויים בשל כך שהתובע תרם תרומה של ממש לרצף הדברים, הנני מוצא לנכון לחייב את הנתבעת בפיצוי בסך של 30,000 ₪ כדי להעביר מסר ברור וחד אין להפיץ שקרים על אדם רק כדי לרצות מאן דהוא, או כדי להשחיר פניו של הנפגע, לפגוע בתדמיתו או לעשותו מטרה ללעז שגאה ובוז או, וכפי שעשתה הנתבעת אף קראה לפיטוריו ופגיעה בפרנסתו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

91. באשר לשאלת ההוצאות, תקנה 152 לתקנות סדר הדין האזרחי, קובעת לנו: "בתום דיון יפסוק בית המשפט הוצאות סבירות והוגנות, זולת אם מצא שקיימים טעמים מיוחדים שלא לחייב בהוצאות כאמור" לשונה של התקנה מניחה כברירת מחדל את פסיקת ההוצאות, אולם לכלל גם חריג, והסיפא של התקנה מאפשרת לבית המשפט לשלול הוצאות מטעמים מיוחדים שירשמו.

92. דומה כי המקרה דנן ראוי וצריך להיכנס לחריג המאפשר לבית המשפט למנוע מהתובע פסיקת הוצאות. וזאת לנוכח אחד העקרונות המצויים במשפט העברי הקובע כי "לא יהא חוטא נשכר" עקרון זה מופיע במקומות רבים בחז"ל [ראו: **משנה חלה** פרק ב, משנה ח; בבלי **בבא קמא** לח, ע"א; **כתובות** יא, ע"א; **יבמות** צב, ע"ב; תלמוד ירושלמי (וילנא) חלה פרק ב] בבסיס העיקרון מונחת התכלית שבמהותה היא פשוטה ואשר עניינה הרצון להימנע ממצב שאדם שחטא, שטעה, ייהנה וירוויח מחטאו. שיקול זה משמיענו אליאב שוחטמן: "שיקול זה שלא יהא חוטא נשכר, יכול לשמש, ואף שימש, אמצעי לשלילת זכותו הממונית של בעל דין גם במקום ששורת הדין מחייבת אחרת" [\[אליאב שוחטמן, "הרצחת וגם ירשת", פרשת שבוע \(משרד המשפטים\), אביעד הכהן ומיכאל ויגודה, עורכים, גיליון מס' 302 \(תשס"ח\).](#)

93. רמז לדבר, ובפרפרזה מעולם המקרא, ניתן לתמוך את שלילת ההוצאות מהתובע על הפסוק שבספר שמואל כאשר עליו הכהן מוכיח את בניו על מעשיהם הפסולים הוא אומר: "אל בני כי לוא טובה השמועה" **[שמואל א, ב, כד]** ועל כך דורשים חז"ל "מלקין על לא טובה השמועה" [בבלי **קידושין** פא, ע"א]. מכאן שתובע המניח מכשלה לפני שומעיו ואלו באו וטעו ואמרו לשון הרע ואז הוא מגיע לבית המשפט עם תביעת לשון הרע שנובעת מעצם דבריו שלו "לוקה" – ולוקה בהקשר זה הוא שבית משפט לא יפסוק לו הוצאות הגם שיכול ואפשר היה להשית לזכותו הוצאות בגין ניהול משפט שבסופו של יום התובע זוכה.

94. וזאת צריך לזכור התובע, תביעתו מושתת על משפט אחד שהנתבעת אמרה שלא קשור לדבריו של התובע, ואשר אם משפט זה לא היה נאמר היתה תביעתו של התובע נדחית והוא היה מחוייב בהוצאות. משכך וכדי לאזן בין הלשון הרע של הנתבעת אני פוסק לה לשלם פיצוי כפי בסך של 30,000 ₪ ולתובע אני פוסק הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של 1 ₪.

דברים אחרים בטרם נעילה

95. היה זה הפילוסוף הגרמני מהמאה ה-19 ארתור שופנהאואר, שהציף בפנינו את דילמת ה**דורבן**. שופנהאואר מתאר במשל קבוצה של דורבנים שצריכים להצטופף יחד כדי לעבור את עונת החורף הקרה, כאשר הם צריכים מחד להתחמם כדי לא למות מהקור ומאידך לא

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

להתקרב יותר מדי כדי לא להיפצע מהקוצים של האחר. באמצעות אלגוריה זו מתעצמת שאלת היחסים הבינאישיים בכל חברה. וכך הוא המשל בתרגום לעברית:

ביום חורף קר חבורת דורבנים הצטופפה כדי שתוכל להתגונן, באמצעות החום ההדדי, מפני הקיפאון. אך עד מהרה חש כל אחד מהם את דקירות הקוצים של רעהו, ומפאת זאת שוב התרחקו הדורבנים זה מזה. כאשר הצורך בחימום קירב אותם זה לזה בשנית, שבה והופיעה אותה הצרה, כך שהם היטלטלו שוב ושוב בין שתי המצוקות עד שעלה בידיהם להגיע למידת המרחק הנכונה שבה מצבם היה הנסבל ביותר. — באופן זה הצורך בחברה הנובע מהריקנות והמונוטוניות של פנימיות האנשים, דוחף אותם יחדיו; אך רבות תכונותיהם הבלתי נעימות והמאוסות, והחסרונות הבלתי נסבלים, שמפרידים ביניהם שוב. המרחק האמצעי שהם מגלים לבסוף, ומאפשר להם להחזיק מעמד ביחד, הוא אדיבות ונימוסים טובים. מי שלא שומר על זה, אומרים לו באנגליה 'שמור מרחק' [keep your distance] - מתוקף זה, הצורך בחום הדדי יסופק רק באופן בלתי שלם, אבל בכך לא יורגשו דקירת הקוצים. — אולם מי שלו חום פנימי רב משלו, יעדיף להתרחק מהחברה כדי לא לספק, ולא לקבל, שום תלונה [התרגום לעברית מתוך הערך 'משל הדורבנים' כפי שהוא מובא בויקפדיה]

96. השופט דב לוין השמיע לנו: "מתפקידו של בית המשפט לחנך ולעצב ערכים ראויים בחברה על ידי הענקת פירוש התואם את הערכים האלה להוראות החוק" [ע"פ 119/93 גייסון לורנס נ' מדינת ישראל, פד"י מח(4) 1, עמ' 17]

97. החברה הישראלית שקועה עד צוואר בימים מורכבים, "איש הישר בעיניו יעשה" [שופטים יז, ו; ושופטים כא, כה] השיסוי והפילוג גואה, השנאה בין חלקים שונים בחברה מדאיגה, המציאות החברתית של "ולא יכלו דברו שלום" [בראשית לו, ד]. מכונות הרעל עובדות בשצף ומשפריצות את ארסן לכל עבר. היכולת לסבול את האחר השונה ממני כמעט ואיננה עוד. הדאגה וההכלה של האחר יכולה להיות רק אם הוא בא מקרבי, מתוך המחנה שלי. היתר הם בגדר "אויבים", ומכאן קצרה גם הדרך ל'השתעשע עם המחשבה של "מלחמת אזרחים" או "מרי אזרחי" נשמעת ואף אחד לא נרעש. הדברים אינם מתחילים מהעם הם אולי מגיעים לשם אבל בהחלט לא מגיעים משם. הדברים מתחילים מאלו שעל פי קריטריונים סוציו-אקונומיים נחשבים לשמנה וסלתה של החברה. וכן הם מופיעים על בדוגמאות רבות ונוספות, שאחת מהדוגמאות לכך היא המקרה שבפנינו היכולת לנצל את מסך הטלוויזיה כדי לעמוד ולהפיץ מידע שאינו נכון שרחוק מהאמת ושיותר מכל האומר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

יודע שהם אינם נכונים, ועד לעצם מועד דיון ההוכחות לא עובר לנתבעת לבקש סליחה או להתנצל.

98. עלינו להזכיר לעצמנו את העיקרון באמצעותו ביקש הלל הזקן לסכם את התורה כולה והוא: "מה ששנוא עליך לא תעשה לחברך" ובמקור בארמית "דעלך סני לחברך לא תעביד" [בבלי שבת לא, ע"א]. ובכל זאת מה הציפייה שנבטל את חופש הביטוי, שנשלול את הזכות להביע דעות, להשמיע ביקורת נסתום פיות. התשובה היא לא רבתי. כשם שמצווים אנו להגן על שמו הטוב של האדם כך מחויבים אנו בחופש הביטוי של כלל הפרטים בחברה. איך עושים זאת, דומה שתשובה צריכה להתחיל בפסוק שמבקש להניח את התשתית והמסד להתנהלות חברתית בריאה "לא תשנא את אחיך בלבבך, הוכח תוכח את עמיתך, ולא תשא עליו חטא. לא תיקום ולא תיטור את בני עמך ואהבת לדעך כמוך" [ויקרא יט, יז-יח] המתכון הוא לא לסתום פיות, נהפוך הוא יש מצווה "להוכיח" אולם תוכחה, ביקורת זו אינה יכולה להיות מלווה בשנאה.

99. בבואנו לדבר על האחר, בין אם הדברים מוסבים על הצדדים של האדם בספרה הציבורית ובין אם אלו נטועים בחלקת האלוקים הפרטית של האדם, גוברת החובה המוטלת על האדם להיזהר ממוצא פיו, ולא זו בלבד אלא על האדם מוטלת החובה ללמד עצמו לדבר בלשון נקיה [ראו בהקשר זה אלישי בן יצחק, 'למד עצמך לדבר בלשון נקיה' דף שבעי – אוניברסיטת בר אילן, גיליון 1241 (תשע"ח)].

100. החובה להיזהר במוצא פיו של האדם מקבלת משנה תוקף מקום שמדובר בדברים הנאמרים בתוך חברה מקוטבת ושסועה. על הקיטוב משמיענו המלומד ואיש הרוח מיכה גודמן: "קיטוב הוא תהליך של התרחקות. זהו תהליך שבו בני אדם שנמצאים בצד אחד של המפה הפוליטית, והאנשים שנמצאים בצד השני של המפה הפוליטית, מתרחקים אלא מאלה. חוקרי מדע המדינה מבחינים בין שני סוגים של קיטוב, כלומר, בין שני תהליכים של התרחקות: התרחקות רעיונית והתרחקות רגשית. התרחקות רעיונית היא מצב שבו מחנה הימין מקצין ימינה, מחנה השמאל מקצין שמאלה, והמרחק האידיאולוגי גדל. התרחקות רגשית היא מצב שבו מחנה הימין מפתח סלידה ממחנה השמאל, ומחנה השמאל מפתח סלידה ממחנה הימין, והמרחק הרגשי גדל" [מיכה גודמן, היום השמיני – ישראל שאחרי 7 באוקטובר, עמ' 46 (2024)] ובמקום אחר הוא הוסיף וכתב: "קיטוב הוא תוצר של התכווצות. זהו התהליך: בני אדם ננעלים בעולם חברתי ובעולם אינטלקטואלי שצבוע בצבעים שלהם עצמם, וכשה קורה, המרחק בינם ובין אנשים אחרים גדל, והעולם נהיה מקוטב" [מיכה גודמן, מהפכת הקשר – העידן הדידטלי השבר והתיקון, 19-20 (2021)].

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

101. נשיא המדינה ה-10 של מדינת ישראל, ראובן ריבלין, כתב "החברה הישראלית כמהה ליחד, לביסוסה של רקמת חיים משותפת. זוהי חובתינו לנהל את השיח ואת הדיון הזה" [אמנון רובינשטיין, **שבטי מדינת ישראל: ביחד ולחוד – ליברליזם ורב תרבותיות בישראל**, הקדמה]. את הביחד הזה ניתן להבטיח רק אם כל אחד יתרום, יותר ויתקרב אל האחר, רק אם נפנים שניתן לחלוק על הכל ועדיין להישאר ביחד, שהמחלוקות לא אמורות להפריד אלא לחבר, לשכלל וליצור עולם מתוקן. ובהקשר זה, ראוי להזכיר את אחד הקטעים שמופיעים בסוף תפילת שחרית, רגע לפני שאם חולץ את תפיליו ופונה אל שגרת יומו, "אמר ר' אלעזר אמר ר' חנינא: תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם; שנאמר וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך, אל תקרי בניך אלא בונייך" [במקור: **בבלי ברכות**, ס"ד ע"א]. דברים אלו מעוררים תהייה, באמת תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, הרי עולם ההלכה היהודית מושתת על תרבות של מחלוקת, אין הלכה שלא ניתן למצוא בא מחלוקת, ולכל הלכה יכול וימצאו שתי גישות הפוכות, שכל אד נוהג הפוך מחבירו, ואם כך על איזה מרבים שלום מכוונים חז"ל. תשובה לשאלה זו ניתן למצוא אצל מי שהיה הרב הראשי לישראל, הרב אברהם יצחק הכהן קוק, שעמד על קושי זה, ובפירושו לקטע זה הוא מסביר: "יש טועים שחושבים שהשלום העולמי לא יבנה כי אם על ידי צביון אחד בדיעות ותכונות, ואם כן כשדוראים תלמידי חכמים חוקרים בחכמה ודעת תורה, ועל ידי המחקר מתרבים הצדדים והשיטות, חושבים שבזה הם גורמים למחלוקת והפך השלום. ובאמת אינו כן, כי השלום האמיתי אי אפשר שיבוא לעולם כי אם דוקא על ידי הערך של רבוי השלום. הרבוי של השלום הוא שיתראו כל הצדדים וכל השיטות, ויתבררו איך כולם יש להם מקום, כל אחד לפי ערכו, מקומו ועניינו" [הראי"ה קוק, **עולת ראייה**, כרך א, עמ' של]. שלום אין פירושו אחדות אלא היכולת של כל פרט לסבול את דעתו של חברו, להקשיב לה ולהבין שגם לדעה השונה מהדעה שלי יש מקום בעולם.

102. עוד משמיענו הרב אברהם יצחק הכהן קוק במקום אחר על היחס לאנשים שדעותיהם שונות משלי, וכך הוא כותב: "כל זמן שישנם הפכים מרגיזים בעולם הדעות. ציורים שאין חטיבה ציורית אחרת סובלתם, אף על פי שאי הסבל בא מתוך נקודת עומק הטוב, שאי אפשר לה לסבול את הרע ואת סרחונו, מכל מקום סוף כל סוף קוצר כח ורוגזה יש כאן, מידת הדין עדיין שולטת ומידת החסד לא נתפשטה ברוב גדלה. הצפייה המאושרת היא להתגלות הטוב, האור של החסד הנאמן, מקור החיים והשלום, האמת והצדק, שכל ההפכים יושלמו אליו. ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים איתו...ויסוד הכל שאין שום רע נמצא לא בעולם הגולמי, ולא בעולם האידיאלי התיאורי..." [הראי"ה קוק, **אורות הקודש**, כרך ג, פסקה קכת].

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-07-19665 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

103. ומכאן גם לאחריות כבדה יש לה לתקשורת ביצירת התלכיד החברתי, אחריות שנובעת בין היתר מכללי האתיקה החלים על עיתונאים כפי שאלו מעוגנים בתקנון האתיקה של מועמת העיתונות והתקשורת בישראל [כפי שאושרה במליאת מועצת העיתונות והתקשורת בספטמבר, 2020] לרבות סעי' 9 הקובע "עיתונאים לא יפרסמו דבר העלול לפגוע בכבודו או בשמו הטוב של האדם, אלא אם כן קיים בכך עניין ציבורי, ולאחר שווידאו את אמיתות המידע ככל שניתן" וסעי' 2א. המניח כי "עיתונאים ואמצעי תקשורת יהיו נאמנים לחופש העיתונות, לאמת ולזכות הציבור לדעת. הם יגישו לציבור שירות מקצועי, ויפרסמו ידיעות ודעות באחריות, ביושר, בהגינות וללא מורא" יקפידו על הוראות סעי' 8 הקובע חובת תיקון טעויות, התנצלות ותגובה.

104. אם נבקש לחתום את דברינו כאן הרי שאין לנו אלא לקוות שמחלוקות בשוק הדעות לא ימצאו דרכן אל בית המשפט לצורך צבירת הון כספי ובאמצעות הגשת תביעת לשון הרע. ראוי שאת השיח הפוליטי ואת הקיטוב נותר מחוץ לכותלי בית המשפט, ולא כי בית המשפט אינו יכול להכריע בשאלות אלו, יכול גם יכול. אולם התוצאות לא בהכרח יתקבלו נכון בקרב הציבור. כאשר שופטי בית המשפט יתוייגו בפני העם בהתאם לתוצאת פסק הדין. בעוד בפועל אין מרות על השופט זולת מרותו של החוק, ואל תפקידו השיפוטי הוא ניגש בחרדת קודש, שחרב מונחת בין ירכותיו [בבלי סנהדרין ז, ע"א], והחשש שבמקום לתקן הוא יקלקל.

"סוף דבר הכל נשמע" [קהלת יב, יג]

105. לאחר ששקלתי בדבר ולאחר שנתתי דעתי לדבריו של התובע תוך שאני בוחן את דברי הנתבעת – כאשר היא מודה שאכן משפט 'טעון' במיוחד אינו נכון, ובכל זאת היא בוחרת לאומרו, הרי שדברי הנתבעת 2 על התובע והמייחסת לו עובדה שאינה נכונה מהווה לשון הרע שיש בו כדי להושיט על הנתבעת פיצוי בגין דבריה אלו.

106. הנתבעת תשלם לתובע פיצוי בסך של 30,000 ₪.

107. כמו כן הנני משית על הנתבעת 2 הוצאות התובע בסך של 1 ₪.

108. כל התשלומים המפורטים בחלק זה ישולמו על ידי הנתבעת בתוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין.

109. זכות ערעור כדין לבית המשפט המחוזי בתל אביב בתוך 60 יום ממועד ההמצאה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 19665-07-23 ביטון רוזן נ' רשת מדיה בע"מ ואח'

110. המזכירות תמציא עותק מפסק הדין לצדדים.

ניתנה היום, בייג טבת תשפ"ו, ב02 ינואר 2026, בהעדר הצדדים.

אלישי בן יצחק, שופט

